75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го БЕРЕЗНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 12, 1968 No. 47. VOL. LXXV

Республіканські провідники приневолюють Рокефеллера до кандидатури

Ню Йорк. — 10-го березня в помешканні губернатора Рокефеллера відбулася нарада республіканських провідників, яких запросив був Рокефеллер на нараду, щоб вирішити важливі партійні справи перед цьогорічними виборами. В дійсності ця нарада мала заохотити нюйоркського губернатора до того, щоб із пасивного кандидата на номінацію став активним кандидатом та почав передвиборчу кампанію для здобуття республіканської номінації на кандидата на президента. На нараді в домі губернатора були 32 особи, між ними 7 губернаторів, 3 сенатори, 5 конґресменів і 4 колишні голови Крайового Республіканського Комітету. Між присутніми було і кілька консерватистів, між ними і колишній конґресмен Вілліям Е. Міллер, який в 1964 році кандидував разом із Ґолдвотером як віце-президент. Рокефеллер ще не оголосив своєї кандидатури, але зробить це в найближчому часі після того, як відбуде наради з іншими республіканськими провідниками. На нараді не було Ніксона, хоч бувший віце-президент живе в тому самому домі, що і Рокефеллер. Ніксон є тепер єдиним республіканським кандидатом на президента.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 11 березня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПАПА ПАВЛО VI НАЙМЕНУВАВ 47-річного нюйоркського Єпископа помічника Теренса Дж. Кука на Архиєпископа Ню Йорку. Цей високий пост займає Архиєпископ Кук після смерти Кардинала Френсіса Спеллмана, який помер 2-го грудня 1967-го року. Ця номінація викликала здивування, бо вона була несподіванкою для всіх. Між тими, які на думку вищих духовних осіб повинні були зайняти становище, яке залишилося після смерти Кардинала Спеллмана, не згадувалося прізвища наймолодшого між Єпископами помічниками та маловідомого Єпископа Кука. Покійний Кардинал Спеллман просив Папу Павла VI, щоб його наступником був Єпископ Кук. І так сталося.

12-го БЕРЕЗНЯ, У ВІВТОРОК, ВІДБУВАЮТЬСЯ правибори в стейті Ню Гемпшир. З Республіканської партії кандидує колишній віце-президент Ричард М. Ніксон, а від Демократичної партії сенатор із Міннесоти Юджін Дж. МекКарті. Та виборці голосуватимуть і на таких кандидатів, які офіційно не кандидують: демократи вписуватимуть ім'я президента Джансона, а республіканці губернатора Ню Йорку — Нелсона А. Рокефеллера. Ню Гемпшир — це республіканський стейт, сподіваються, що республіканських голосів буде коло 85,000. Гадають, що демократичних голосів буде між 40,000 до 60,000. МекКарті мав би дістати коло 15,000 голосів, а решта голосів мала б впасти на Джансона. Ніксонові обіцяють коло 60,000 голосів, а Рокефеллерові — 15,000. Вибори покажуть, чи передбачення журналістів справдяться.

АСТРОНОМИ ЧУЮТЬ РАДІЄВІ ГОЛОСИ, які можуть виходити не з нашої, а з якоїсь іншої соняшної системи, надавані людьми не нашої цивілізації. Та науковці не твердять, що ці радієві голоси походять від людей на якійсь іншій соняшні системі, бо ще не ствердили, що ці голоси не є якогось природного походження. Один астроном з Каліфорнії сказав, що це відкриття є найцікавіше в 50-ох роках. Професор Кембріджського університету Мартин Райл сказав, що коли він почув ці радієві голоси вперше, то подумав собі, що це якісь інтеліґентні сотворіння хочуть нав'язати лучбу з Землею. Та, можливо, гадає цей науковець, це можуть бути звуки, що виникають природним, а не людським способом.

У СВІТІ

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗАСТЕРЕГЛАСЬ В МЕМОРАНДУМІ до Женевської конфереції роззброєння проти того, що проєктований договір проти поширення атомової зброї насправді ділить всі держави світу на „дві кляси". Той меморандум пред'явив німецький спеціяліст від справ роззброєння д-р Свідберт Шніппенкеттер. Меморандум признає, що ЗДА й СССР поліпшили первісний текст договору додатком, що ґарантує неатомовим державам поміч у випадку заатакування їх будь-котрою атомовою країною, але звертає увагу, що той договір залишає надалі перегони атомових держав в їхньому збросння, тому закликає до атомового роззброєння.

НАРАДИ 7-ОХ КОМУНІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ ВАРШАВСКОГО ПАКТУ СКІНЧИЛИСЯ в Софії проголошенням спільної декларації тільки 6-ох держав: Румунія не підписала її. В тій декларації таврується знову Америку за її „імперіялізм" у В'єтнамі, обіцяється всебічну підтримку в'єтнамським комуністам та підтримується запропонований ЗДА і СССР пакт проти поширення атомової зброї. Румунія вважає ,що той пакт ділить світ на упривілейовані великі держави і покривджені малі. У Софії були репрезентовані СССР, Східня Німеччина, Польща, ЧСР, Мадярщина, Болгарія і Румунія, — ця остання була ізольована.

У ВАРШАВІ ВІДБУЛИСЯ ДВОДЕННІ ДЕМОНСТРАЦІЇ студентів, які несли плякати й кричали: „нема хліба без свободи" й „нема освіти без свободи". Вони домагалися звільнення двох студентів, арештованих за участь в минуломісячній демонстрації проти заборони ставити в театрі „Дзяди" Міцкевіча, що є в польській клясичній літературі пламенним оскарженням Росії за її переслідування поляків. Тих студентів викинули з університету і це стало причиною демонстрації. Кількасот студентів арештовано, к. 50 засуджено на в'язничні кари.

У РОДЕЗІЇ ПЕРЕВЕЛИ ЕКЗЕКУЦІЮ НА ДАЛЬШИХ ДВОХ МУРИНАХ, засуджених за різні злочини. В минулому тижні повісили там двох чорних автохтонів всупереч помилуванню їх короленою Єлисаветою II. Цю нову екзекуцію переведено всупереч спеціяльному закликові до помилування, що його зробив Папа Павло VI через римо - католицького архиєпископа в толиці Родезії Селсбері. Обурення чорних в Родезії таке велике, що в минулу неділю група чорних автохтонів потурбувала недалеко Селсбері кількох старших віком американських туристів.

ГРЕЦЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЕМІҐРАНТ Андреас Папандреу промовляв у Вашинґтоні на бенкеті Американців для демократичної акції і різко критикував американський Уряд за визнання ним теперішнього військового режиму в Греції.

КОМІСІЯ УККА НАКРЕСЛИЛА ПРОГРАМУ КРАЙОВОЇ АКЦІЇ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ ІНТЕЛЕКТУАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

Ню Йорк, Н.И. (УККА) — В суботу, 9 березня 1968 року, в приміщенні Централі УККА, відбулося засідання спеціяльної Комісії, що її створила Екзекутива і підтвердила Рада Деректорів УККА на своїх нарадах, в суботу, 2-го березня ц. р., та завдання якої є підготовити крайову акцію в обороні переслідуваних українських інтелектуалістів в УССР. Учасники засідання обміркували в подробицях різні пропозиції і вирішили звернутися обіжниками до всіх Центральних Організацій і Відділів УККА підготовити протистаційні віча в усіх більших осередках українського поселення в ЗДА на неділю, 28 квітня ц.р., цебто на день, в якому, згідно з закликом Секретаріяту СКВУ — відбудуться подібні маніфестації в усіх країнах українського поселення у вільному світі. Цього ж дня, в неділю 28 квітня ц.р., відбудеться велика маніфечтація в столиці ЗДА, Вашінґтоні, біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, в програмі якої, м. ін., ввійдуть промови видатних діячів та схвалення резолюцій. Далі — в рамках плянованої акції, до Тегерану, Іран, де 22 квітня ц.р. почнуться наради Комісії ОН для Охорони Людських Прав, будуть вислані меморіяли, різні документи та список переслідуваних і засуджених в Україні діячів культури з апелем, щоб постанови про охорону прав людини застосувати також і до України. З поодиноких українських осередків у вільному світі, де відбудуться протестаційні маніфестації, будуть вислані до Тегерану телеграми і резолюції для підкріплення цілої запланованої акції. Плянується також, у зв'язку з нарадами в Тегерані відбути протестаційну демонстрацію біля будинку ОН в Ню Йорку та передати Меморіял Генеральному Секретареві ОН.

Ген. Вестморденд передбачує в близькому часі важкі бої у В'єтнамі

Сайґон. — Головний командант американських військ у В'єтнамі генерал Вільям Вестморленд заявив в минулу неділю, що треба сподіватися в найближчих тижнях і місяцях „дуже, дуже важких боїв". Він звернув увагу на зосередження ворогом в двох північних провінціях Південного В'єтнаму коло 40.000 реґулярного північно - в'єтнамського війська з очевидною метою заволодіти тими провінціями, що їх Північний В'єтнам завжди вважав за „свої". За твердженням американської преси — ген. Вестморленд вимагає вислати до В'єтнаму дальших 206.000 вояків, щоб могти відібрати з рук ворога воєнну ініціятиву та перейти до офензиви проти комуністів. Президент Джансон покищо погодився на вислання до В'єтнаму додаткових 10.500 вояків, поза признаним раніше контингентом 525.000. До вчасної осени цього року американська наземна збройна сила буде нараховувати 535.000. Вимогу генерала Вестморленда пред'явив Президентові голова шефів о'єднаних штабів ген. Ерл Вілер 28 лютого ц.р., коли-то він вернувся з Південного В'єтнаму, звітував Президентові про тамошню ситуацію і підтримав становище ген. Вестморленда. Противники побільшування американської збройної сили у В'єтнамі арґументують, що воно не доведе до цілі, бо спонукає тільки комуністів до збільшення у Південному В'єтнамі також своїх сил. Тим часом північно - в'єтнамській артилерії вдалося поцілити великі склади американської амуніції і пального зараз на південь від здемілітаризованої смуги: це був центр постачання для Кесаню й інших американських станиць та військ у північних провінціях Південного В'єтнаму. Комуністичні гармати поцілили спричинили вибухи в амуніційному складі.

В Ню Йорку відбулась велика українська політична маніфестація

Ню Йорк. — З ініціятиви Організації Українського Визвольного Фронту тут відбулась в сам день уродин Тараса Шевченка, в суботу 9 березня, велика політична маніфестація поблизу будинку постійного представництва СССР до Об'єднаних Націй. На маніфестацію під гаслом „В обороні нескорених" прибули члени ООЧСУ, ОЖ ООЧСУ, СУМА, кол. вояки і старшини УПА, ПАБНА, ТУСМ, СУПВ в більшості із прапорами своїх товариств і організацій, а також багато громадян з-поза ОУВФронту. Приїздили перед 3-ю г. по полудні повні автобуси з демонстрантами не лише з Ню Йорку й околиць, а й із таких стейтів, як Пенсильвенія, Ню Джерзі та Коннектикут. Нюйоркські радіовисильні передавали того ж вечора, що 700 осіб демонстрантів виступали проти незаконних московсько - большевицьких судів над українськими інтелектуалістами в колоніяльній Україні. Демонстранти носили сотні транспарентів, у тому й гасла з творів Тараса Шевченка: „Борітеся, поборете, вам Бог помагає". Багато транспарентів були присвячені вимогам випустити з московсько - большевицьких тюрем В. Чорновола, П. Заливаху, сина гол. командира УПА Юрія Шухевича та багатьох ін. „Москва, геть з України!" було провідним гаслом - вимогою. Молодь, в тому і студенти, вигукувала гасла проти поневолення України та інших народів Москвою, демонстранти співали революційних пісень. Близько 10 000 різних листівок і проклямацій англійською мовою роздано на місці демонстрації, а також на інших вулицях і в підземній залізниці. Гол. Управа СУМА випустила листівку - передрук із фотознімкою Юрія Шухевича та з уривком із його листа, в перекладі на англійську мову, в якому він відмовляється зректися свого батька — Героя визвольної боротьби і домагається свободи. В листі сказано, що він сидить у комуністичній в'язниці від 15-го року життя тільки за те, що є сином свого батька. Американська радіостація, що передає на хвилі 80, зазначила, розповідаючи про українську маніфестацію, що Україна вже 50 років перебуває під російсько - комуністичною контролею і що українці домагаються своєї держави.

Преосв. Кир Ярослав Ґабро пожертвував $1,000.00 на ФКУ, ставши меценатом-фундатором українських студій в Гарварді

Преосв. Кир Ярослав Ґабро

Шикаго. — Тільки добрі вісті приходять тепер з Шикаґо. Екзекутива Фонду Катедри Українознавства інформує, що єпископ української католицької дієцезії св. Миколая в Шикаґо, Преосв. Кир Ярослав Ґабро, переслав $1,000.00 на ФКУ, ставши тим самим меценатом-фундатором українських студій в Гарвардському університеті. В супровідному листі до Екзекутиви ФКУ, датованому 8 березня 1968, Преосв. Кир Ярослав м. і. пише:

„Приємно мені повідомити Вас, що я, бажаючи прийти з допомогою Вашому шляхетному змаганню, висилаю на Ваші руки чек на суму $1,000 00 на Катедру Українознавства. Маю в Бозі надію, що ця наша скромна пожертва заохотить й інших українців та українські інституції причинитись морально та фінансово до скорого завершення так важливої справи, якою є здвигнення Катедри Українознавства в Гарвардському Університеті. З висловами найкращих побажань, остаюся щиро відданий Вам в Христі Господі, † *Ярослав*, Єпископ Шикаґський."

Совєтська преса промовчує неспокій у ЧСР

Москва. — Совєтська преса не згадує ані словом про наступ ліберальної течії чеської комуністичної партії проти її правого сталінського крила і про натиск на чеського президента Антоніна Новотного, сталініста, щоб він зрікся. Совєтська преса промовчала втечу з Праги до Америки генерала Яна Сейни, якому вдалося переїхати автом до Мадярщини, відтіль до Юґославії й Італії. Сейна буцім-то підготовляв збройний переворот у користь Новотного, а коли йому це не вдалося, то втік, щоб виминути арештування, бо проти нього вже велась в парляменті акція за позбавлення його посольської недоторкальности. У Чехословаччині скасовано політичну цензуру для преси й радія і тому в останніх днях чеська преса стала відважнішою та цікавішою. Голова комуністичної організації у Празі Мартін Вацулік звернувся з одвертим закликом до президента Новотного, щоб той перевірив, чи нарід підтримує його. Події у Чехословаччині тим знаменніші, що водночас у Польщі зростає опозиція проти режиму Ґомулки.

В Сарнії, Онт. створено новий Відділ УНС

УПРАВА НОВОСТВОРЕНОГО 480 ВІДДІЛУ В САРНІЇ

Сидять (зліва): пані Анна Біда — касирка, головний радний В. Дідюк, пані Ярослава Спольська — секретарка, Михайло Король — голова. Стоять (зліва): Степан Чучко — член Контрольної комісії, панна Л. Біда, інж. Роман Спольський — голова Контрольної Комісії і В. Біда — член.

Сарнія, Канада. У вівторок, 12 лютого 1968 р. тут у залі церкви Св. Юрія у вечірніх годинах зібралася поважна кількість місцевих громадян, новоуписаних членів Українського Народного Союзу, щоб оформити новий відділ цієї установи. Тиждень перебування тут обласного організатора і головного радного з Торонта п. В. Дідюка увінчався успіхом. За допомогою добрих парафіян і о. пароха — на початок 25 осіб забезпечилися в УНСоюзі й так дали початок новій, поважній установі місцевої громади. Збори відкрив В. Дідюк, привітавши приявного пароха о. д-ра І. Нагаєвського і всіх присутніх, та виголосив ширшу інформацію про цілі й завдання УНС. Зборами проводила Президія в складі: п. Михайло Король — голова й інж. Роман Спольський — секретар. По докладному обговоренню різних справ, що відносяться до праці і діяльності відділу, принято для нього назву ім. Юрія Переможця. Відділ одержав число 480. До першої Управи Відділу одноголосно обрано: Михайло Король — голова, Ярослава Спольська — секретар, Анна Біда — касир; Контрольна Комісія: інж. Роман Спольський — голова Степан Чучко — член.

Одною з перших постанов загальних зборів Відділу було організаційне розгорнення праці для дальшого приєднування нових членів. Хоч українська громада в Сарнії не дуже то велика, але її організаційна спаяність та активність на церковному і національному відтинках дає запоруку, що відділ буде рости і розвиватися. Після подяки голови зборів о. Пароховi і представникові УНС та всім, що причинилися до зорганізування Відділу у Сарнії, закінчено загальні збори молитвою і спільною знімкою.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА СВЯТОЧНИМИ АКАДЕМІЯМИ І КОНЦЕРТАМИ

Минулої суботи і неділі, 9 і 10-го березня, ряд Українських Громад в Америці та в інших країнах відзначали роковини Тараса Шевченка, влаштовуючи з цієї нагоди святочні академії і концерти. Внизу — короткі повідомлення про такі Шевченківські Свята в деяких із наших громад.

НЮ ЙОРК, Н. И.

Ню Йорк. — Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, Метрополітальний Відділ УККА в Ню Йорку і Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в ЗДА в неділю 10-го березня влаштувало Святковий Концерт в поклоні Тарасові Шевченкові в залі середньої школи ім. Вашинґтона Ірвінґа. Концерт почався американським гимном, який відограла на фортепіяні пані І. Чума. Хор „Прометей" із Філядельфії під дир. інж. Р. Степаняка відспівав Шевченків „Заповіт". Святочне слово про Т. Шевченка виголосив проф. д-р В. Лев. Оперова співачка меццосопрано пані Г. Андреадіс відспівала „І багата я" М. Лисенка, Романцу Сантуни з опери „Сільська честь" П. Маскані та „Іване без роду" А. Копитовича і як наддаток „Любіть Україну" М. Фоменка. Хор „Прометей" виконав „Думи мої", Хор бранців із „Гамалії" і „Садок вишневий". Як солісти виступали О. Татунчак, Б. Сілецький і З. Чорнобіль. В другій частині хор відспівав „Сонцеґріє" П. Потапенка, „Грай кобзарю" — Г. Китастого та „Хор підземних ковалів" С. Людкевича. Хор почав співати „Ще не вмерла Україна", що підхопила ціла заля. Хорові акомпаніювала пані Г. Чума, а співачці Г. Андреадіс п. О. Омельський. Присутні щиро оплескували всі точки концерту.

Ню Йорк.—Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА і його Філологічна Секція вшанувала Великого Сина України і Патрона Товариства Тараса Шевченка Науковою Конференцією, що відбулася при численній участі науковців та ширшого загалу громадянства 9. березня в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку. Конференцію відкрив директор Філологічної Секції проф. д-р В. Лев. Першу доповідь на тему „Тарас Шевченко у спогадах сучасників" виголосив проф. д-р П. Ковалів, цитуючи численних авторів, сучасників Шевченка та їх спогади, що насвітлили життя і творчість поета. Прелеґент поділив ці спогади на окремі періоди життя Шевченка, наводячи не тільки українських але й неукраїнських авторів. Чергову доповідь виголосив проф. д-р Г. Лужницький на тему „Духова сила Шевченкового слова". Прелеґент зазначив, що в „слові поета" лежить духове ядро української нації, а сила Шевченкового слова основана на любові до України, побудована на моралі та на вірі в Бога, і звернена передусім проти духового кріпацтва нашого народу.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Джерзі Ситі. — Місцева Українська Громада вшанувала пам'ять Тараса Шевченка святочним концертом, що його влаштував місцевий Відділ УККА під головуванням д-ра Євгена Котика, який і відкрив це свято. Зібрані у просторій залі УНДому українці цього міста і околиці вислухали святочну доповідь д-ра Г. Лужницького зараз після відкриття свята і відспівання американського гимну (В. Гела) та Заповіту у виконанні молодечого хору Школи Українознавства під дириґентурою Євгена Гарасимчука. В програмі концерту були сольоспіви і дуети оперових співаків меццо-сопрано Ганни Шерей та баритона Лева Рейнаровича. Всім цим точкам до слів Тараса Шевченка дала фортепіяновий супротід Калина Чічка-Андрієнко. Декламації творів Т. Шевченка та Лесі Українки „На роковини Шевченка" виголосили учні Школи Українознавства Леся Кахнич, Ліза Ладанай, Ольга Лосянович і Ганусьа Дидик. Свято закінчено відспіванням українського національного гимну, що його заінтонували Г. Шерей і Л. Рейнарович після своєї останньої точки дуету.

Безпосередньо після концерту відбулося віче в справі Фонду Катедри Українознавства, на якому виступав президент ФКУ мґр Степан Хемич. Проводили вічем д-р Євген Котик — голова місцевого Відділу УККА і Маріян Коць — директор Кредитівки „Самопоміч".

ГАРТФОРД, КОНН.

Гартфорд, Конн. — В неділю 10 ц.м. відбулася тут в залі нового Українського Народного Дому Академія у честь Тараса Шевченка, влаштована місцевим Відділом УККА. Академію відкрив коротким словом голова Відділу УККА інж. О. Пришляк, звернувши увагу на відважні виступи молодих письменників й інтелектуалів в Україні проти московської диктатури. Єдиним промовцем був ред. Іван Кедрин з Ню Йорку. Мистецьку частину виповнили виступи жіночого квартету — Оксана Кузьма, Меланія Кузьма, Люба Кінах і Стефанія Пришляк, — та жіночого і мішаного хору під орудою інж. О. Пришляка. Хорові точки були переплітані деклямаціями дітей і середнєшкільної молоді. З деклямаціями виступали: 4 і ½-річна Христя Пришляк, колективно 6 учнів української вечірньої школи, пластунка Леся Теслюк, Христина Дутка й Михайло Яцух. За фортепіяном були Христя Кінах і Люба Когут. Американський і Український гимни співав міш. хор. Приявними було понад 300 осіб, себто третина тієї невеличкої, але активної і жертвенної громади. Вся програма, що складалась з 16-х точок, тривала всього півтори години.

ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

Ірвінґтон, Н.Дж. (а.д.). — Українська православна громада церкви св. Тройці відзначила роковини Т. Шевченка в неділю 10 березня участю в панахиді, що її відправив о. пропресв. А. Селепина й Академією, яка відбулася о 4 год. по пол. в церковній залі. Після відспівання церковним хором „Заповіту" вступне слово мав о. пропресв. А. Селепина і доповідь виголосила студентка Катря Загуменна. На дальшу програму свята склалися: збірні деклямації дітей 1-ої кляси, п'єся „Тарасове свято", „Тарас пастушок" й „Учітеся брати мої" у виконанні дітей старших кляс, спів „На що мені чорні брови", деклямація „Сьогодні у нас велике свято", квартет „Зоре моя вечірня" (виконали: Ж. Бабенко, К. Загуменна, В. Яковенко, В. Гаращенко), деклямація М. Вожаківської „Чигирин" і тріо „О милий Боже України". Програмою проводив і хором дириґував проф. С. Вожаківський. Заля була виповнена вщерть, головно молоддю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У підготові до чергового Конґресу

Рада Директорів Українського Конґресового Комітету вирішила на своєму засіданні в суботу 2 березня ц. р. скликати X Конґрес Американських Українців не в цьому, 1968-му році, як годилось би за статутом, а в наступному, 1969-му. Були поважні арґументи „за" і „проти", дискутовані вже на двох попередніх засіданнях Екзекутиви УКК. Вирішив арґумент, що громада надто виснажилась енерґією і фондами, вкладеними в Світовий Конґрес Вільних Українців, який відбувся в листопаді минулого року, щоб знову вимагати від неї зусилля перевести через кілька місяців після того численний і добре зорганізований Конґрес Американських Українців. Тому, з уваги на найновіші події в Україні, які свідчать про нову хвилю русифікаторської політики Москви, і на біжучий президентський виборчий рік, який сприяє приявності на більших українських імпрезах видатних постатей американського політичного світу, рішено перевести в неділю 28 квітня ц. р. публічну маніфестацію перед пам'ятником Т. Шевченка у Вашинґтоні, в суботу 1-го червня влаштувати бенкет в одній з великих репрезентаційних заль столиці, а Конґрес Американських Українців перенести таки на наступний рік.

Але, мабуть, треба тут покласти натиск не на формальні причини, а на річ найсутнішу: таку підготову до того Конґресу, щоб він став новою подією, якою можна було б похвалитись, як виявом здорової дійсности і творчим поштовхом на майбутнє. Іншими словами, йдеться про те, щоб на X Конґресі УКК не повторились ті докази внутрішньої міжпартійної заїлости й нетолеранції, які мали місце на IX Конґресі, щоб не було знову взаємних обвинувачень, деклярацій, сецесій, гону одних до майоризування меншости та гону меншости до невизнавання більшости, щоб енергія і фонди, вкладені у X Конґрес не пішли намарне.

Найкращу вказівку, як той Конґрес підготовити, подав згаданий минулорічний Світовий Конґрес Вільних Українців, що став могутньою маніфестацією єдности й солідарности протимосковського й протикомуністичного духа всіх вільних українців, був доказом, що ми таки здібні перевести велетенські збори з участю понад тисячі управнених делеґатів — складно, згідливо, без сварки і дисонансів, з діловими конкретними постановами. Такого ще не бувало в політичному житті, щоб будь-який компроміс задовольняв усі сторони, — але й такого не бувало, щоб без компромісу можна було розв'язувати складні громадсько - політичні справи в структурі зрізничкованих новітніх суспільств. Отож підготова X Конґресу Вільних Українців мусить іти в „дусі СКВУ", у дусі взаємної доброї волі, взаємної толеранції, рішення згори заховати під сукно не одну партійну й персональну амбіцію і мати на увазі цілість української визвольної справи.

Нова криза довкола В'єтнаму

Несподіваний наскок великих сил В'єтконґу на понад 30 південнов'єтнамських міст та летовищ, штабів і інших об'єктів, які ніби були в безпеці, хоч і скінчився витисненням ворога з тих міст і великими його втратами, створив цілком нову ситуацію. Американці й південнов'єтнамський уряд мусіли пересунути поважні військові з'єднання з запілля на охорону міст та згаданих об'єктів у сподіванні нових атак, і внаслідок того В'єтконґ має більшу свободу рекрутувати в запіллі до своїх рядів молодих і старих. Водночас реґулярні північно - в'єтнамські війська оточили на півночі Південного В'єтнаму військову базу Кесань із 6-тисячною американською залогою. Ця погіршена ситуація вимагає нових резерв. Тому й зажадав ген. В. Вестморленд нового війська з Америки. Але противники політики Уряду у В'єтнамі різко противляться „поширюванню війни", і впливові демократичні сенатори вимагають узалежнити від Сенату вислання нових континґентів до В'єтнаму. Президент, очевидно, спротивиться цьому, слушно покликаючись на свої прероґативи головного командувача збройних сил Америки.

Передвиборчий час ускладнює проблему. Поруч з дисонансами всередині Демократичної партії республіканці використовують непопулярність В'єтнамської війни у своїй передвиборчій кампанії. Все це створює атмосферу нової кризи, в якій проблеми внутрішньої політики тісно зазублюються з проблемами політики закордонної: як ставитись далі до СССР, який є найбільшою потугою за плечима комуністів у В'єтнамі, головним постачальником зброї проти американських вояків.

ПОЛЬЩА І НІМЕЧЧИНА

Мюнхен. Від кінця другої світової війни, після створення в 1949 році незалежної Німецької Федеративної Республіки, хоч з немалими зусиллями, удалося німцям нормалізувати відносини із західніми сусідами: Францією, Бельгією, Голляндією й Англією. Вороги до 1945 року стали приятелями й союзниками.

Зовсім інша ситуація створилася на сході, на лінії „залізної завіси". Східні території Німеччини, після виселення німецької людности на Захід, приділено до Росії й Польщі. З Бранденбурґу й Саксонії створено васальну державу Москви — „Німецьку Демократичну Республіку" — під пануванням комуністів, вишколених в СССР.

У цих територіяльних змінах пропорційно найбільше виграли поляки. Вони втратили „східні окраїни" — „креси", заселені українцями та білорусинами, і одержали за те території Німеччини аж до лінії рік Одри й Нісси на Заході.

Само собою, політики західніх великодержав добре знають, що східні території Польщі, створені Ризьким договором з Росією 1921 року, „мало польські" або й зовсім не - польські: поляки там творили групу колонізаторів, адміністратор і в, гнобителів української та білоруської людности. Але, щоб дати рішенням конференції у Ялті й Потсдамі моральну підставу, вважалося, що поляки мають право на відшкодування за втрачені „східні окраїни" німецькими областями. Намір переможців був ясний: послабити Німеччину, яка числом людности і великою територією була домінуючою силою в Західній Европі.

Поляки заселили „новоздобуті землі" аж до лінії Одри - Нісси. Від того часу минуло більше 20 років. За цей час польські діти, народжені в тих областях, уже служать у війську. Діти німців, виселених із тих територій, виросли в Західній Німеччині і вже не мають тої ностальґії, яка мучить серця їхніх батьків. Мрія про поворот у давні міста й селища все більше стає „фата морґана".

Покійний канцлер Західньої Німеччини К. Аденауер у своїх промовах часто нагадував своїм землякам про відповідальність режиму Гітлера за почату ним завойовницьку війну і казав, що за програну війну Німеччина мусить принести жертви.

Довгий час у Західній Німеччині в справі кордону з Польщею панувала „згода мовчання". Політики й журналісти покликалися на те, що, мовляв, справа польсько - німецьких кордонів буде вирішена на майбутній мировій конференції. Але минають роки, Німецька Федеративна Республіка має своє нормальне посольство в Москві, також у Бонні урядує посол СССР Царапкін, хоч ці держави ще й досі формально перебувають у стані війни. В державі комуністичного Ульбрихта живе 17 мільйонів німців і столиця колишньої імперії — Берлін — роздвоєна на вільну частину і диктаторську, комуністичну.

Цю „стабілізацію" не можна вважати за нормальну і корисну для Німеччини. Вже понад десять років тому було чути голоси поодиноких політиків, дипломатів, істориків і богословів, що шукали виходу із цієї стаґнації (стаґнум — лат. слово, по-нашому „став": у ставу вода не тече, не рухається). Три роки тому виступили німецькі католицькі єпископи з посланням до польського духовенства, закликаючи до примирення між Німеччиною й Польщею. Німецькі єпископи визнали, що поляки мали великі шкоди від режиму Гітлера, і за це їм належить відшкодування.

Цими днями в Західній Німеччині опубліковано меморандум групи світських католиків: істориків, філософів, теологів, журналістів, які збиралися на нараду в малому місті біля Кельну — Бансберґ. Від того їх назва — „Бансберзьке коло" Автори цього документу не побоялися назвати гірку дійсність її власним іменем і визнали для поляків „право батьківщини" на колишніх німецьких територіях н а схід від Одри - Нісси. Вони вважають, що німецький народ мусить відповідати за шкоди, учинені полякам під час другої світової війни, і втрата частини німецької території для Польщі — це один із способів замирення.

Авторам цього меморіялу роблять закиди в першу чергу організації німецьких вигнанців із східніх областей Німеччини за те, що вони визнали право батьківщини для поляків в областях Східньої Німеччини, але тим перекреслили право переселених німців на рідний край.

На це автори з Бансберґу можуть відповісти, що політика не знає сентиментів. Ціль Бансберзького кола в тому, щоб зрушити німецьку політику з мертвої точки. Стаґнація в східній політиці Німеччини йде тільки на користь комуністичним режимам. Адже́ж примирення між німцями й поляками по лінії Одра - Нісса підкопало б ґрунт під комуністичним режимом у Східній Німеччині.

Це не таємниця: поляки під комуністичною диктатурою Гомулки, хоч і ненавидять режим, але бояться його скинути, бо мають страх перед німецьким натиском на схід, що привело б до втрати областей, здобутих після 1945 року. Через те Польща лишається найвірнішим супутником Москви, бо совєтська армія ґарантує польські західні кордони по Одрі - Ніссі.

Цікаво, як на документ Бансберзького кола зареаґували поляки - еміґранти і польські та німецькі комуністи. Польське суспільство на чужині радісно привітало меморіял з Бансберґу. Натомість комуністи в Берліні і у Варшаві відкинули меморандум німецьких католиків, як „підступний". Варшавський уряд ставить, як передумову замирення між Польщею та Німеччиною, визнання Бонном комуністичного режиму в східній зоні Німеччини під командою Ульбрихта.

Гомулька розуміє, що поки в Східній Німеччині панує комуністична - диктатура і стоять 20 совєтських дивізій, то й польський комуністичний режим є безпечний проти всяких „внутрішніх ворогів".

Небезпеку замирення між Німеччиною і Польщею добре розуміють також у Москві. Ліквідація диктатури в Східній Німеччині примусила б володарів Кремлю забрати своє військо на територію СССР. Це була б велика стратегічна втрата: тепер Москва може загрожувати всій Західній Европі із свого „пляцдарму" в східній совєтизованій Німеччині.

П. А.

Д-р Михайло Данилюк

ІДЕЯ ЖИВОЇ ЦЕРКВИ

(3)

Ця чергова нагода стелиться перед нами каменистим шляхом. Чи вийдемо на нього всі разом? Чи приготуємо і зміцнимо УПЦ до тих подій? Це болюче гостре питання, але його поставити не гріх: залишимо УПЦ на посміх шануючих себе народів чи виправдаємо довір'я української нації?

Методи задуму

Потрібно великого напруження і максимуму доброї волі ієрархів, духовенства і мирян усіх Митрополій, щоб завершити організаці й н і форми УПЦ і поставити її на міцну, всіма визнану, базу. Створення Патріярхату УПЦ було б найкращим завершенням, але на скільки ми на нього вже тепер готові — це показали б перші кроки у співпраці всіх частин УПЦ. Бо коли б Патріярхат мав бути таким завершенням, якого цуралися б або „не визнавали" якісь частини Церкви, що називають себе УПЦ, тоді цю ідею з болем треба відкласти, щоб повернутись до неї більше підготованими. Тож, маючи на увазі кінцеве логічне завершення, приходять більше практичні думки.

Чи до Вселенського Православного Собору ми вже устійнили б Патріярхат, чи щойно на Соборі добилися його признання, і тоді його було б створено — це не міняє справи заходів. Вони йдуть по лінії об'єднання всіх частин УПЦ, і то передусім. Для цього можна вибирати різні заходи, різних людей, місця розмов, але в основному, видається, ці заходи мали б піти по таких пунктах:

1. Домагатися з усіма органами поодиноких Митрополій та юрисдикцій, із усіма пресовими органами про припинення гострої полеміки і взаємообвинувачень на тему будь - якої частини УПЦ. Домовитися з громадськими чинниками, які цікавляться церковними справами, щоб припинити гострі дебати, невідповідну критику поодиноких Церков та ієрархів. Витримати таке замирення бодай два - три роки. Вести дискусії, але контролювати емоції та очорнювання. Творити атмосферу, сприятливу для спільних розмов.

2. При кожній Митрополії та юрисдикції створити комісії поєднання УПЦ. Таку Комісію в ЗДА вибрано на останньому Соборі, інші можуть бути визначені Радами Митрополій чи Правліннями. Перевести вже найближчими місяцями спільні конференції таких Комісій, а коли на терені даної Митрополії існують інші юрисдикції — входити з ними в контакт для полагодж е н н я справи на місці.

3. Забезпечивши загальну домовленість, ініціюв а т и спільні наради трьох Митрополій, куди б входили ієрархи, представники Консисторій та комісій поєднання. Просити кожного Митрополита або ним визначеного ієрарха по черзі проводити нарадами поєднання. На таких нарадах виділити відповідні спільні комісії статутів — правильників, видавничих справ, канонічних та обрядових справ і, врешті, Передсоборову Комісію для скликання Всеукраїнського Православного Собору поза Україною.

4. Провівши таку роботу, відбути Всеукраїнський Православний Собор у вільному світі, який би й став формальним та постійним завершенням об'єднання УПЦ. Такий Собор, безперечно, мусів би відбутись ще перед Вселенським Собором.

Колосальне значення такого Собору для еміґрації й України годі оцінити. Це позначилося б не тільки на постійному рості УПЦ в цілому, але й на таких важливих справах, як забезпечення Церкви кадром священиків і єпископів, розбудова теологічного шкільництва, розвиток видавничої справи, утривалення національної Церкви на довгі покоління для всіх країн поселення і для відбудови УПЦ в Україні. Це забезпечило б для УПЦ авторитетний і важливий голос в рямках Вселенської Православної Церкви. З національного боку — річ неоціненна.

Ставлячи ідею Патріярхату під відкритий обмін думок, варто було б також широкій українській громаді дати певне вияснення, зокрема тому, що справа створення Українського Католицького Патріярхату останніми роками дуже активізувалась.

Це, очевидно, дві різні справи, при чому різні внутрішні справи даних Церков. Кожний православний може лише побажати УКЦ якнайкращих успіхів у розв'язуванні питання її внутрішнього устрою для добра самої Церкви і української нації, як, сподіваємось, такі ж побажання можуть бути в сторону УПЦ збоку католиків. Ідея Українського Православного Патріярхату — це не похід за всіма душами, це похід за православними українцями, щоб вони творили одну цілість і мали одного Пастиря.

(Кінець)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ЯК ІЗ ВАШОЮ ВАГОЮ?

I

Очевидно, не маємо тут на увазі людей із надто малою вагою, бо, мабуть, у них щось не гаразд із здоров'ям, і така проблема має індивідуальний характер. Тут хочемо торкнутись одної з проблем нашої модерної епохи — об'їдання, а з ним і хворобливого побільшення ваги тіла або, просто сказавши, затовщення.

Надмір ваги буває здебільша в середньому віці людини, у жінок частіше, беручи до уваги загальну статистику. Безперечно, спадкові або й расові прикмети грають при цьому значну ролю, але але в основному справа тут із незрівноваженим балянсом між кальоріями, з споживаними у харчах та зуживаними під час праці, вправ і т. д.

Як знаємо, наші харчі складаються в основному з білків, вуглеводів і товщу, які відкладаються, перетворюються на енерґію, допомагають у рості, збереженні тканин і т. д. Але людський організм має дуже обмежені можливості відкладати білки та вуглеводи, їх він може схороняти лише певну кількість, натомість товщів може відкладати велику кількість. Навіть надміру спожита кількість вуглеводів та білків переробляється на товщ, який відкладається в тілі. Тож справа тут не тільки в тому, що в надмірній кількості спожитий товщ може дати людині надмірну вагу, але всякий харч, коли ним надуживати, побільшує вагу.

Чому лікарі так часто нагадують людям про збереження себе в нормальних межах ваги? Це саме роблять також забезпеченеві товариства, і часом людині з надто великою вагою важко одержати забезпечення на життя, дістати нормальний контракт для медичного забезпечення.

Досліди, ведені протягом довгих десятиліть, виявили, що, наприклад, у віці 45-55 років кожна людина вкорочує собі життя, якщо має надмірну вагу, в такому розрахунку: 10 фунтів зайвої ваги побільшують відсоток смертности на 8%, 20 фунтів — на 18%, 30 фунтів — на 28%, а 50 — аж на 56%. На прикладі це можна пояснити так: коли з певної кількости людей із нормальною вагою помирає від різних недуг 100, то з такої самої кількости людей, якщо вони мають 50 фунтів зайвої ваги, за той самий час помирає 156. У чому ж справа?

Знову ж таки статистичні дані виказують, що надмірна вага — це дуже часто причина різних недуг, яких людина не мала б, якби трималась границь у своїй вазі. Сюди передусім входять недуги серця, включно із серцевими ударами та відмовою серця працювати; високе тиснення крови, яке часто приводить до ударів мозку та пошкодження нирок; цукрова недуга; різні форми артритів; застоєння в легенях, які легко приводять до їх запалення; комплікації при операціях; склеротичні захворювання. У зв'язку з психологічним фактором, відсоток нещасливих випадків та самогубств у людей з надмірною вагою вищий, як у людей з нормальною вагою.

Найважливіша комплікація затовщення — хвороби серця та судин. Якщо взяти до уваги, що ці хвороби і так стоять на першому місці в цивілізованому світі, то кожний зайвий десяток фунтів ваги в людському організмі рубрику смертности збільшує. Також треба знати, що надмірна вага у людей старшого віку ще грізніша, як у молодих, власне з огляду на серцеві недомагання та високе тиснення крови.

Часто лікарям приходиться чути в своїх кабінетах від пацієнтів: „Я, пане докторе, їм, як пташина..." Очевидно, пташина не їсть масла, сметани, шоколяди, тортів та солодкого печива, смаженого на товщі, морозива, вареників та млинців. Всі ці речі їдять люди, і справа не в тому, скільки хто їсть, а в тому, що саме їсть, отже, суть не в кількості, а в якості. Кожний харч має властиву йому кальорійність, і інколи не треба багато їсти, щоб перевантажити свій організм кальоріями, яких він не в стані спалити і які відкладаються у вигляді товщу.

При певних недомаганнях деякі залози внутрішнього виділення працюють погано, і тоді людина не встані перепрацьовувати всіх спожитих кальорій. На щастя, такий хворобливий стан зустрічається рідко, але люди часто без основної перевірки скидають вину на залози і продовжують споживати і масло, і коктейлі, і торти... Коли справді функції залоз порушені, лікар це напевно виявить, і хворобливий стан можна направити.

Отже, логічно, приходять питання: яка ж вага нормальна для людини, що їй їсти, а коли вона має надмір ваги, то як його позбутись? На ці питання ми дамо відповіді наступного тижня.

РЕЖИМ ПРО ОДНЕ, МОЛОДЬ ПРО ІНШЕ

„Молодь України" з 25-го лютого писала про стан справ на Дніпропетровщині, в тому й про наступне: „Молоді дніпропетровці хотіли б, щоб проблеми відпочинку (а їх багато: і створення зон відпочинку, і розвиток туризму, і проблема звичайної склянки води, і елементарний виїзд за місто без кількагодинної штовханини біля квиткових кас тощо): були розв'язані, їм же запропонували виховувати себе на прикладі життя видатних людей..." У статті подано значно більше подібних прикладів.

ЛИХО З РОЗУМУ

(ПОРТРЕТИ ДВАДЦЯТИ „ЗЛОЧИНЦІВ")

ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ

уклав

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

(Уривки)

(6)

...Щиро вдячний Вам за раніше висланого „Кентавра" Апдайка і за „Етнічний склад населення України". З посліднім вийшов казус, бо виявилося, що карт, які б вони не були, видавати нам не можна...

...Все таки це великий стимулюючий фактор, коли знаєш, що про тебе пам'ятають і думають не тільки рідні... Це якось урівноважує людину, дає їй сили переносити всі трудноші життя. Ось днів 10 тому отримав листа від Тетяни Іванівни*), і радощам не було краю не тільки мені, але й усім нам зі спільного покосу. Якось так вже у нас повелося, що все стало спільним, очевидно, це є результат однакової долі.

Тепер вже я зовсім відірваний від наших хлопців, бо перекинули мене на 17 ЛО. Для мене це безумовно велике покарання... Бачите, що на мене впав льос постійних мандрів. Це, правду кажучи, теж має свої позитивні риси, але тяжко переноситься. Нераз лежу на своїй лежанці і думаю, що можливо на цьому ж місці лежала Слава**) чи Євгенія***), і уявляю собі, наскільки їм, жінкам, мусіло бути тут трудно.

Тепер я успішно освоюю нову спеціяльність. Я — „партной". Смішно, але факт. І знаєте, у мене навіть досить добре іде освоєння цього фаху. Шию робочі рукавиці і, коли вийду на волю, зможу кожного, хто змінив розумову працю (незалежно від причин) на фізичну, протягом 10 хвилин „снабдить" парою люксусових рукавичок...

(27. 03. 67 р.)

Іван Гель

Іван Андрійович Гель народивсь 18 липня 1937 року в селі Кліцько Городецького району Львівської області в селянській родині. 1954 року закінчив середню школу робітничої молоді в м. Самборі і пішов працювати слюсарем на Львівський завод автовантажників. З 1956 по 1959 рік служив в армії. Після демобілізації аж до арешту працював слюсарем Львівського електровакуумного заводу.

1960 року поступив на вечірній відділ історичного факультету Львівського університету, який не скінчив через арешт. Одружений, має 4-літню дочку.

Арештований 24 серпня 1965 року. 25 березня 1966 року засуджений в закритому засіданні Львівського обласного суду на 3 роки таборів суворого режиму за звинуваченням в антирадянській агітації та пропаганді. Перебуває в таборі № 11 (с. Явас) Мордовських політичних таборів, працює слюсарем.

Ігор Герета

Ігор Петрович Герета народився 25 вересня 1938 року в селі Скоморохах під Тернополем в родині священика. 1955 року закінчив середню школу. 1957 року поступив у Чернівецький університет на історичний факультет. З 1962 року, після закінчення університету, працював старшим науковим працівником Тернопільського краєзнавчого музею, з початку 1965 року — заступником директора музею з наукової роботи.

Виступав у обласній та республіканській пресі із статтями про діячів культури та науки з Тернопільщини. Перед арештом, за договором із львівським видавництвом „Каменяр", працював над путівником по Тернопільщині.

Заарештований 27 серпня 1965 року в Одесі під час відрядження. Засуджений 25 лютого 1966 року на 5 років умовно. Після суду якийсь час безробітний, потім поновлений на роботі в музеї — старшим науковим працівником.

НЕПОВНИЙ СПИСОК ГАЗЕТНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

1. Ювілей митця (до 85-річчя А. Монастирського), газ. „Комсомольське плем'я" (Вінниця) за 15. 11. 1963 року.
2. Пісні наші зачарували Кобзаря, газ. „Вільне Життя" (Тернопіль) за 9. 2. 1964 року
3. Досвітні вогні (до 100-річчя першого українського професійного театру в Галичині), газ. „Комсомольське плем'я" за 1. 4. 1964 року.
4. Збирач перлин (рецензія на кн.: М. Яценко, Володимир Гнатюк „Наукова думка", 1964), газ. „Комсомольське плем'я" за 13. 11. 1964 року.
5. „Сонце нам оддайте!" (про поета Я. Кондру), газ. „Комсомольське плем'я" за 16. 12. 1964 року.
6. Коли мовчать письмена (про археологічні відкриття на Тернопільщині), газ. „Комсомольське плем'я" за 6. 1. 1965 року.
7. Шляхом надзбручанського краю (Шевченко на Тернопільщині), газ. „Комсомольське плем'я" за 10. 3. 1965 року.
8. Шляхами „Искры", газ. „Сільські вісті" (Київ) за 2. 4. 1965 року.

Богдан Горинь

Богдан Михайлович Горинь народився 10 лютого 1936 року в селі Кніселі Жидачівського району на Львівщині в селянській родині. З 1949 року разом з сім'єю жив у м. Ходорові. У 1959 році закінчив український відділ філологічного факультету Львівського університету. В університеті був учасником наукових гуртків, виступав з доповідями на наукових студентських конференціях.

З 1959 р. працював методистом з культосвітньої роботи Львівського обласного будинку народної творчості, вчителем малювання і креслення в сш. №7, а з червня 1962 року до арешту — науковим працівником Львівського музею українського мистецтва.

З 1960 року постійно виступав у пресі з літературознавчими та мистецтвознавчими статтями. Опрацьовував проблему психології художньої творчості. З цього питання виступав на міжреспубліканській студентській конференції в Ризі, двічі на нарадах молодих письменників в Одесі, а також у Києві в Будинку літератора Спілки письменників України. Часто виступав на обговореннях мистецьких виставок.

Перед арештом працював над книжкою-історією західноукраїнського мистецтва 20-30-х років XX століття.

Заарештований 26 серпня 1965 року. Засуджений 18 квітня 1966 року в закритому засіданні Львівського обласного суду на 4 роки таборів суворого режиму за звинуваченням в антирадянській пропаганді й агітації. Перебуває в таборі № 11 Мордовських політичних таборів (с. Явас), працює столярем.

В таборі готує монографію про творчість художника Панаса Заливахи.

У тюрмі Б. Горинь дістав хворобу очей, яка в таборі активно прогресує, загрожуючи осліпленням.

СПИСОК НАДРУКОВАНИХ СТАТТЕЙ

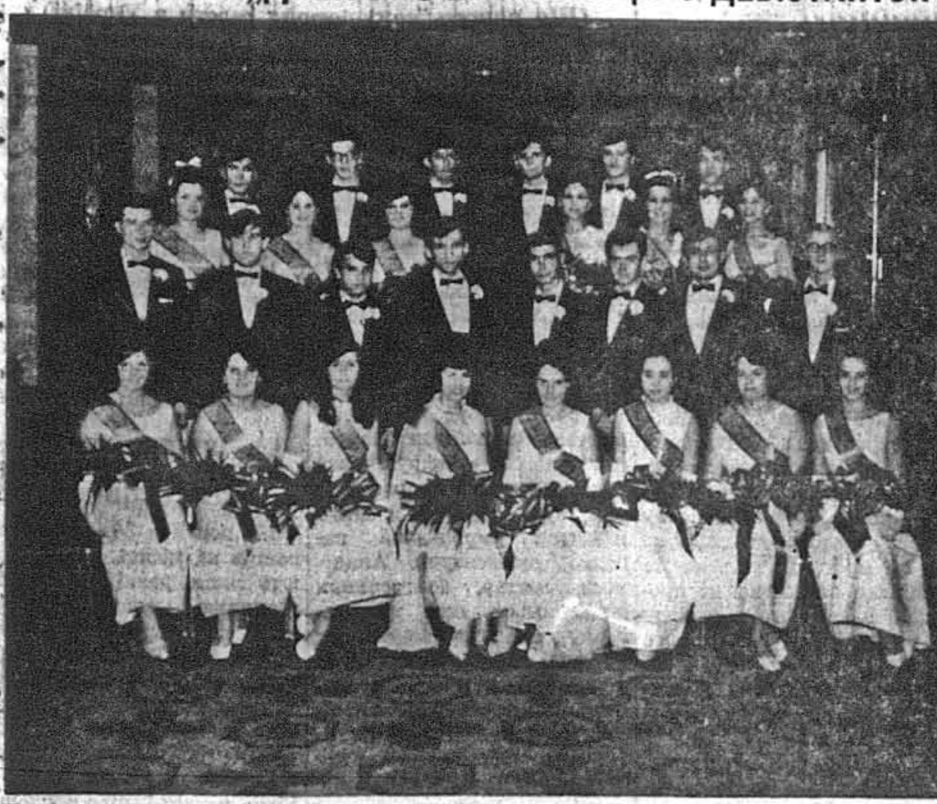
1. „І. Франко про природу і роль фантазії в художній творчості", журнал „Жовтень", No. 5 за 1960 р.
2. „Мистецтво творчих шукань" (рецензія на персональну виставку скульптора Ф. Бриджі), газета „Ленінська молодь" (Львів), 7/VIII — 1960 року.

„Ленінська молодь", 11. XII. 1960 р.

*) Артистка Тетяна Цимбал
**) Ярослава Менкуш
***) Євгенія Кузнєцова

(Далі буде)

БАЛЬ ХОРУ „ДНІПРО" З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Перший ряд зліва доправа сидять, а за ними стоять їхні партнери: І. Оришко і П. Трач, К. Стасік і В. Ведмедик, В. Сахно і Ю. Макогін, Д. Русин і Р. Павник, Л. Шавяк і З. Цибик, Л. Мовчан і В. Печенюк, О. Калушка і П. Басалик, З. Дмитрак і Ю. Янчишин. Стоять зліва доправа, а за ними партнери: М. Школьник і Е. Волошин, В. Шуя і І. Вовк, Х. Камінська і О. Васелюк, І. Малюк і П. Дученко, Х. Стрілецька і А. О. Качала.

Карнаваловий Баль хору „Дніпро" у Клівленді відбувся 3-го лютого і був дещо відмінний від балів попередніх років. Обраний комітет на чолі з мґр. Юрієм Оришкевичем докладав всіх зусиль, щоб забава хору „Дніпро" дала якнайкращі хвилини розваги учасникам забави. Вперше заведено систему приватних, наперед замовлених, столів на що дозволяла велика забавова заля в готелі Пік-Картер.

Астрономічно - календарні і побутові причини відсунули цей новорічний баль аж на лютий, але це припізнення на ефект і настрій забави не мало впливу.

Голова хору „Дніпро" інж. Роман Трешньовський вітав гостей. Приємність забави збільшували програмові і позапрограмові точки балю. До програмових належить презентація чотирнадцяти дебютанток і виступ імітованого „Гриця Зозулі". Презентацію перевела член хору „Дніпро" і відома своїми мистецькими виступами пані Володимира Кавка. Дебютантками та їхніми партнерами були. 1. ДМИТРИК Зореслава — ЯНЧИШИН Юрій з Дітройту; 2. КАЛУШКА Ольга — БАСАЛИК Петро; 3. КАМІНСЬКА Христина — ВАСИЛЮК Орест; 4. МАЛЮК Ізабеля — ДУЧЕНКО Петро; 5. МОВЧАН Лідія з Македонії, Огайо — ПЕЧЕНЮК Валерій з Кентону, О.; 6. ОПРИШКО Іванна-Марія з Кентону, Огайо — ТРАЧ Павло; 7. РУСИН Дарія — ПАВНИК Роман; 8. САХНО Віра — МАКОГІН Юрій; 9. СТЕФАНИК Юрая — ПОГУЛЯЙ Олег з Лорейну, Огайо; 10. СТРІЛЕЦЬКА Христина з Акрону, Огайо — КАЧАЛА Андрій-Олег з Акрону, Огайо; 11. СТАСЮК Катруся з Кентону, Огайо; — ВЕДМЕДИК Василь; 12. ШАВЯК Ліліяна- Марія з Балтімор, Мд. — ЦИБИК Зенон, інж.; 13. ШКОЛЬНИК Марта з Акрону, Огайо — ВОЛОШИН Евген з Акрону, Огайо; 14. ШУЯ Віра з Лорейну, Огайо — ВОВК Ігор.

Рясними оплесками гості нагороджували нововпроваджених молодих панночок і їхніх партнерів у життя суспільно зрілих громадян. Усі вони, або кінчають середню освіту, або студіюють у вищих школах. Належать до різних молодечих організацій або є у їхньому проводі, володіють добре українською мовою і є надією на добру зміну для батьків. Батькам в першу чергу належить признання за досить складну і важку працю — добре прикладне виховання своїх дітей. Цей перший дебют — це одна із багатьох винагород за їхнє батьківство.

„Гриця Зозулю" імітував В. С. Зубаль з Лорейну, який веселою сатирою на партійне життя емігранта-політика бавив гостей.

Надпрограмовою несподіванкою для хору і гостей був привіт і ґратуляції від голови Професіоналістів п. Василя Мураля дебютанткам і їхнім батькам і запрошення на безплатний бенкет молодих будучих професіоналістів. А вже найбільшою несподіванкою для всіх, і для хору „Дніпро" закрема, була декларація Будівельної Компанії Мураль і Син і Подорожного Бюра В. Шіпки 500 долярів для хору „Дніпро" за пророблену громадську працю. Цю суму обіцяв подвоїти на слідуючий рік залежно від посиленої громадсько - суспільно - мистецьких зусиль хору. Це направду жест, який членам хору дає охоту до дальшої праці.

Пані Надія Якимцов і пані Олена Кондратенко відспівали при звуках оркестри декілька пісень, чаруючи гостей своїми голосами. З гостей дві пісні відспівав д-р В. Боднар.

Вже було далеко поза північ і поза визначений для балю час, а додому майже ніхто не збирався. Заходами комітету забаву продовжено, але не закінчено, бо вона продовжуватиметься з року в рік так довго, як довго існуватиме хор „Дніпро" і його милі і симпатичні гості забави.

Від часу минулорічних загальних зборів, хор „Дніпро", крім вдалого річного карнавалу влаштовував ще інші імпрези. „Дніпро" 1-го квітня 1967 влаштував концерт у Клівленді на допомогу хоровому маєстрові І. Задорожному, концерти у Монтреалі місті і на виставці Ехпо 67, 14 і 15 жовтня, у Велланд, Канада, участь у Ювілейних Святкуваннях у Боффало і Лорейні, концерт в Університеті в Акроні 21 січня 1968, концерт у Пітсбурґу 29 січня 1968 і інші чисельні виступи на Святах і Академіях. Останньо хор виступає із новозорганізованою своєю оркестрою, постання і організацію якої треба приписувати виключно маєстрові Е. О. Садовському. Це для „Дніпра" один крок вперед, а для диригента більше праці.

Омелян Макогін

Баль дебютанток-сумівок

10-го лютого в балевій залі готелю „Парк-Шератон" у Ню Йорку відбувся з ініціятиви Управи Спілки Української Молоді Америки традиційний баль Дебютанток. Здавалося б, що баль — це як завжди приємна оркестра „Амор", з першорядним виконавцем пісень легкого жанру Ігорем Раковським, з танцями, від ніжного вальсу до молодечого „твісту", з радісними картинами зустрічі друзів і знайомих. Так воно й було б, коли б не 18 молодих дебютанток в супроводі уважних молодих кавалерів, коли б не знаменна подія в житті тих дівчат-сумівок, як і їхніх, не менш схвильованих і не менш гордих; батьків! Тому так на місці прозвучали слова аранжера балю п. Мирослава Яреми: „Розпочинаємо урочисту церемонію впровадження вас, дорогі подруги, у дальший етап весни вашого життя — впровадження в ряди українського суспільства, де в будучому маєте заступити своїх батьків, які в марші свого життя йшли в мільйонових лавах мертвих, живих і ненароджених, в Україні і не в Україні сущих, до самоздійснення нації в Українській Соборній Самостійній Державі".

Напевно, не дві і не три години праці коштувала п-і Галині Футалі зразкова підготова молодих пар до церемоніяльного, першого офіційного виходу в залю, де їх оплесками вітали яких 400 учасників балю. Повільним кроком підходили сумівки із своїми партнерами, до речі, переважно пластунами, до кінця залі, де одержували прекрасні орхідеї та святкові стрічки: Борисюк Ольга з Я. Заставським, Татарин Софія з Б. Гафичем, Попик Ольга з І. Куцинем, Шагай Мирослава з Я. Зайцем, Барицька Анна з М. Возьним, Мацько Марія з Б. Ковалем, Гончак Галя з В. Дудою, Кравець Ірина з Б. Совою, Сидор Христина з Ю. Куциною, Галущенко Наталія з М. Данчуком, Марта Костик з Б. Буярем, Бадяк Галя з П. Пенджолою, Івахів Ірена з М. Кацюпою, Гусак Надія з Р. Іваховим, Дидик Анна з Л. Чировським, Куца Ірина з Ю. Яворським, Дутка Олександра з О. Коваленком, Свірська Анна з П. Скапрівським. А потім, під музику й оплески — перший танець з партнером, танець з батьком, радісна усмішка на молодих чарівних личках — це ж здійснювалась одна із заповітних мрій молодости! А другу заповітну мрію плекали в той час батьки й матері, представники СУМ, керівник Крайової Управи СУМ мґр. Євген Гановський, який потиском руки вітав дебютанток: ідіть у життя для добра української спільноти, для здійснення шляхетних ідей нашої Спілки. Щасливої дороги в новому житті!

(лп).

Дебютантки балю Спілки Української Молоді Америки

З КАРНАВАЛУ В ДІТРОЙТІ

ДЕБЮТАНТКИ ПІДЧАС РАВТУ Т-ва У. ІНЖЕНЕРІВ У ДІТРОЙТІ в 1968 р.

Перший ряд зліва направо: Софійка Брездень, Ларін Запорожець, Роксоляна Прийма, Христя Климишин, Оксана Цюра, Діяна Логінська, Мар'яна Соколів, Галина Кровіцька, Анна Бутрій, Тереня Недзвецька. Другий ряд зліва: Наталка Кот, Любов Крук, Анна Слюсарчук, Рома Савчук, Юліяна Козак, Анна Марія Кавецька, Оксана Скипакевич, Маруся Сисак. Третій ряд зліва: Ліда Тарнавська, Марія Сливка, Марійка Обушкевич, Дзвіня Макар, Марія Пришляк.

Дітройт працює, але й бавиться, особливо під час карнавалу. Тісно вже стало в українських залях і все частіше наші організації переходять з вечерницями до чужих заль. Цього року вперше пані з 63-го Відділу СУА вибрали Кобо-гол для „Вишиваних Вечерниць" і величезна заля Дітройту (що правда переполовинена) була, як кажуть, повнісенька. Недаром уже від кількох років думає тут дехто, що треба нам здобутись на побудову репрезентаційного дому з просторою залею. Але для цього треба б іншого „громадського замирення", ніж те, що тепер існує.

Ми даємо тут два, може й найкращі зразки карнавалових забав, яких ми були свідками, а які влаштували два об'єднання: хористи „Трембіти" і Т-во Українських Інженерів, Відділ Дітройт.

ЗИМОВИЙ РАВТ ІНЖЕНЕРІВ

Друга забава — це був щорічний равт Т-ва Українських Інженерів 10 лютого. Важною його подією була традиційна Презентація Дебютанток, переведена на початку балю. Цього року зголосились 23 панночки, прізвища їх під фотом. Представлення їх з усіми характеристичними подробицями і було скорочене, бо був виданий альбомчик п. н. „Наші дебютантки". Вдягнені в довгі білі сукні і притискаючи до серця зав'язані рожевими бантами розкішні білі рожі, вмашерували вони до балевої залі парами і, спинившись при вході, розставились півколом. Тоді привітав дебютанток голова Т-ва, інж. Б. Андрушків, і передав їх презентацію інж. І. Козакові. Кожна з дебютанток пройшла почерез залю при звуках оркестри і бурхливих оплесків гостей, і тоді виходив їй назустріч товариш забави. Поклонившись залі, вони станули на призначене місце в відворотному півколі. Презентант попросив батьків взяти доньок до першого танцю, і — після коротких оборотів, батьки віддали їх до рук товаришів. Відтак всі вони, як теж і гості пішли в танок. Цим робом дебютантки ввійшли вже в громадське товариство, — як це зазначив інж. І. Козак. Старанно підготований їх виступ дружинами інженерів, — панями: Вірою Андрушків і Іреною Сеник, — найшов багато особистих подяк від дебютанток і їхніх батьків.

Оркестра Філ Кол, якою провадив С. Котлик, була дуже добра. Грала часто арії українського звучання. Коли пішли всі котильйони і рожі, окрасивши і так уже багаті сукні пань і смокінґи панів, тоді на сцену вийшла шістка пань, що проспівала при акомпаніяменті кількох оркестрантів танґо „Львів", слова й музика Р. Левицького, а дещо пізніше другу пісню „Гей га!" — Весоловського. Цей „секстет", що викликав на залі милу несподіванку, склали пані: Мирося Стефанюк, Тереса Цепла, Мирося Михалович, Христя Липецька, Віра Андрушків, і Надя Лаврин. Вони стоять голосово високо і жаль було б, якби цей новий вокальний ансамбль був створений тільки для цього одного виступу, а не залишився б напостійно активним. Дітройт чогось такого конче потребує.

Заля — дарма, що була це від років велика „головна балева заля" в Меморіял-Билдінґ Ветеранів, — виявилась у цьому році замалою. Може треба буде Управі Т-ва У. Інженерів розглянутись за більшою залею для Зимового равту в черговому році. Така була думка гостей, яким було дещо тіснувато танцювати та й при столах сидіти. Проте загальне вдоволення було велике, бо забава була направду знаменита!

В. Н-вич

Перша зустріч професійних організацій у Клівленді

В суботу 2-го березня відбулася при вечері чисельна стріча українських професіоналістів Клівленду і околиці. Її спільно влаштували Т-ва Професіоналістів, Лікарів, Інженерів і Асоціяція Українських Професорів. Організатори підкреслювали факт, що така стріча відбулась перший раз, та що ту співпрацю треба продовжувати. Стріча вартісна не тільки з огляду на кількість організацій, але й тому, що члени Професійного Т-ва є переважно тут народжені отже почин цей є цінним для дальшого зближення цих двох груп.

Господарем вечері був В. Мураль, відомий майже в цілій Америці підприємець для перевоження навіть і кількаповерхових камениць. Лікарів заступав д-р Шкільник, інженерів — інж. Пік. Професори Пап, Мельник і Зубаль коротко доповідали про сучасний фермент в Україні, а пані Дейчаківська зробила виставку кількох прекрасних експонатів нашого скульптора Г. Крука. Дохід із вечері був призначений на переклад праць Грушевського, що його організує Науковий Фонд Асоціяції Українських Професіоналістів.

М. М.

РИМСЬКЕ РАДІО ПРО ҐАЛЕРІЮ ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ

7-го лютого ц. р. радіо в Римі в відомостях, що тривають 15 хвилин і передаються на Україну, подало довшу згадку про постійну ґалерію українських мистців Ольги Соневицької в Ню Йорку. Радіо-спікер сказав: в Ню Йорку від кількох років існує приватна мистецька ґалерія відомої громадської діячки Ольги Соневицької. Вона постійно виставляє твори українських малярів (назвав низку наших мистців). Має також картини таких визначних українських малярів як Олекса Грищенко і Василь Хмелюк. Римське радіо часто передає огляди українського культурного життя у вільному світі.

ВІДБУДЕТЬСЯ ВИСТАВКА ТВОРІВ МИСТКИНЬ У КАНАДІ

Крайова управа Ліґи Українських Католицьких Жінох Канади плянує влаштувати в часі крайового з'їзду Централі Українців Католиків Канади виставку творів образотворчих мисткинь. Виставка мала б тривати від 27 до 30 червня, в залях готелю Мек Доналд в Едмонтоні. До участи у виставці Крайова Управа ЛУКЖК запрошує українських мисткинь з Канади.

Поправка

У надрукованій у „Свободі" з 28 лютого на останній сторінці замітці „Коментарями фальшують неопублікований лист Андрія Мельника до Розенберґа" з коректорського недогляду випало „не", тож речення треба читати, як: „Насправді ж, хто знав тогочасну „атмосферу" окупованої фашистами України, той не може не пошанувати А. Мельника за той лист - протест проти німецьких зайд".

Орися Цебрівська, Галина Сохань і Адріян Бриттан готуються до концерту молодих талантів

Трійка молодих артистів готується до виступу в рямках традиційного Музичного матіне, що відбудеться 24-го березня 1968 о год. 3 поп. в Українському Інституті Америки 2 Іст. 79 вул. в Ню Йорку.

72 Відділ Союзу Українок, який щороку влаштовує Матіне, має шану й приємність представити молодих артистів. Ось вони:

Орися Цебрівська

Молоденька, бо 15 літня **Орися Цебрівська** живе і навчається в Ню Гейвені у Gate School, де одержала стипендію для продовжування музичних студій. Почала вивчати фортепіян, коли їй було 6 років. Тепер працює під проводом проф. Груса Саймондса, бувшого декана Музичного Факультету Єйльського Університету. Вона є відмінна учениця Українського Музичного Інституту, відділ Ню Гейвен. Панна Орися виступає як солістка і акомпаніяторка з Українським Національним хором та бере участь у місцевих концертах і концертах відмінних учнів в Ню Йорку. Належить до Пласту. Молоденька піяністка виконає твори Шуберта, Косенка і Брамса.

Галина Сохань

Галина Сохань з Рочестеру, драм. сопран, навчається в Juilliard Schhol of Music в Ню Йорку. Молоденькою дівчиною вона почала вивчати спів і скрипку в Гоштен Мюзік Скул, та все ж таки залишилася при співі. За шкільних літ вона виступала солісткою в Гільда, Вівальді та на українських концертах і телевізії. Виступала в Істман Театре та Фільгармонії, з концертами в Боффало, Філядельфії і Вашинґтоні. У 1964 вона одержала нагороду на конкурсі Омеґа Псі Фі. Панна Галина навчається під проводом Міс Велле Юліс Соундант, є солісткою Оперного Хору в Джуліярд та виступає з реситалями в ІВКА.

П. Галина приготовляє для слухачів пісні Лятошинського, Шусона, Шуберта та Верді.

Адріян Бриттан

Адріян Бриттан, скрипка, є студентом Фордгам Університі, де одержав стипендію для продовжування студій біології. Музичну освіту почав, коли йому було 6 років. студіював під проводом відомої Блаче Леві та виступав на концертах Нешенел Федерейшен оф Мюзік Клабс, а також і в ВНВС радіо. Молодий скрипак брав участь у семінарах, що їх влаштовував Будапештський Смичковий Квартет. Він був запрошений взяти участь в Алексaндер Шнайдер'с Ют Оркестра, з якою об'їхав Ню Йорк стейт та виступав у Вашинґтоні. Тепер вчиться в Мангаттан Скул оф Мюзік під проводом Ставлі Беднара. П. Адріян є активним пластуном - виховником, належить до куреня Лісових Чортів. Енерґійний, молодий скрипак є досвідченим таборовиком і спортсменом. Його улюбленими композиторами є Равель і Моцарт...

Концерт молодих талантів є доказом того, що 72 Відділ СУА живо цікавиться проявами української культури та її активно поширює. Це відмічуємо і тому, що 72 Відділ, — це відділ складений в більшості з жіноцтва, яке народилося та виховувалося в Америці. Багато їх належить і до 3-го покоління, але серцем і душею вони линуть до всього того, що українське. Маємо надію, що і наша громада проявить зрозуміння для зусиль відділу, який проявив себе в українській громадській діяльності, і для зусиль наших молодих артистів. І ті і ті потребують підтримки й теплоти нашої громади. На те вони повністю заслуговують.

О. С. П.

Сенат загострює законопроєкт про охорону громадянських прав

Вашингтон. — Сенат 5-го березня більшістю 82-ох до 13-ох голосів прийняв поправку до законопроєкту про охорону громадянських прав, згідно з якою буде федеральним злочином, коли люди з інших стейтів заохочуватимуть до расових вуличних заворушень. За цей злочин грозитиме 5-річна кара ув'язнення та 10,000 дол. грошова кара. Проти цієї поправки голосували тільки найзавзятіші ліберали. Сенат відкинув поправку сенатора республіканця з Теннесі, Говарда В. Бейкера, згідно з якою скасування расових обмежень не відносилося б до 29-ох мільйонів однофамілійних мешкань. Цю поправку відкинено більшістю 48-ох до 42-ох голосів. Головні пункти законопроєкту про охорону громадянських прав такі: 1. Скасувати расові обмеження при продажу і винаймі домів та помешкань. Коло 45 мільйонів мешканевих одиниць під охороною нового закону, і негри могли б купувати або винаймати ці доми чи мешкання. 2. Гострі федеральні кари грозять тим, які перешкоджатимуть американським громадянам користати з конституційних прав в ділянках шкільній, мешканевій, користання з виборчого права і т. п. 3. Високі кари для тих, хто закликав би радіом, телевізією, пресою чи іншим способом до расових заворушень.

НЕ ХОЧУТЬ НАЗВАТИ ІСПИТОВОЇ МОВИ?..

Ціла сторінка в „Радянській Україні" з 2 березня задрукована оголошеннями вищих і спеціяльних шкіл, училищ, технікумів про прийняття на навчання, заміщення вільних катедр тощо. В жодному з оголошень тепер не сказано, якою мовою треба складати іспити. Так, напр. Інститут меліорації пропонує кандидатам здати „вступні екзамени з історії КПСС, іноземної мови та спеціяльності" — без вказівки, якою мовою. Можливо, для того, щоб не давати приводу до виступів українців за кордоном і навіть комуністичної партії Канади...

ВЕЛИКОПОСНЕ ПОСЛАННЯ 1968 Р.

ПРЕОСВЯЩЕННОГО ВЛАДИКИ КИР ЯРОСЛАВА, ЄПИСКОПА ДІЄЦЕЗІЇ СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ

„Радість у благодаті та пізнанні Господа нашого і Спаса Ісуса Христа".
(II Послання св. Петра 3, 18)

Високопреподобним і Всечесним Отцям, Монашим Чинам, Преподобним Сестрам і всім дорогим Вірним нашої Дієцезії, мир у Господі та Апостольське благословення!

Мої улюблені в Христі, Браття і Сестри!

З Божою поміччю ми знову вступаємо на поріг цього св. Великого Посту.

Подібно, як це діється в природі, яка після довгої зими пробуджується до нового життя, так само мається з кожною людиною, яка після умучення життєвою мандрівкою шукає відсвіження і відпочинку.

Саме час св. Посту св. Церква призначила на те, щоб всі ми й кожний зокрема, забувши на короткий час про свої буденні турботи, увійшов у святиню своєї душі і там, в обличчі Божого Маєстату, відшукав себе і ціль свого призначення.

І слушно пише св. Павло, Апостол народів, в листі до римлян, що: „Тепер наше спасіння ближче... Ніч проминула і день наблизився. Отож відкиньмо вчинки, що походять з темряви, і зодягнімся в зброю світла. Поступаймо чесно, як це буває вдень... Приймайте до себе того, хто має слабу віру і не сперечайтеся про погляди."

Як дуже актуальними і промовляючими до кожного з нас звучать ті глибокі напімнення св. Апостола до горожан Риму.

Маємо в Бозі надію, що й у нашій катедральній парохії „ніч проминула і день наблизився, щоб відкинути вчинки, що походять з темряви і зодягнутися в зброю світла".

В цей посний час Церква завзиває не тільки вистерігатись всього того, що провадить до гріха, але дає певні конкретні поради, як нам „рости в благодаті і пізнанні Бога", щоб через пізнання Його волі, ми рівночасно могли збільшити своє особисте щастя.

Найкращими середниками виєднання Божої благодаті є: молитва, піст і милостиня, або діла милосердя супроти нашого ближнього.

Молитва. Хто з нас не закоштував солодкого почуття, що випливає із вислуханої молитви? Хіба той, що ніколи не молився.

Молитва — це найуспішніший середник для отримання Божих Ласк. Молитва виблагує, молитва задосить учиняє, молитва нещастя відвертає, молитва проміння щастя зсилає, молитва, як каже наша народня приповідка, „залізо ламає".

Всі ми відчуваємо, що на наших очах проходять величезні зміни в цілій Церкві. Вони випливом рішень Другого Ватиканського Собору. Церква бажає стати мандрівницею разом з вибраним Божим людом мусить пристосувати себе до обставин і часу, в якому Вона живе, бо інакше може зродитись небезпека, що секуляризм і відосередні сили опанують цілий світ.

Тому то з подвоєною енергією і ревністю нам усім треба звертатись до Бога про поміч. Цю поміч ми напевно знайдемо у молитві.

Нам треба в першу чергу молитись за мир у світі, за переслідувану Церкву на рідних землях. Там, за найновішими звідомленнями, готується нова хвиля переслідувань. Сьогодні, як Вам відомо, українські інтелектуалісти, що стоять в обороні основних прав української людини, а в тому в обороні рідної української мови, платять дорогою ціною власного життя, своєї крови.

У В'єтнамі гинуть наші найкращі сини. Дух анархії й сваволі вдерся навіть у ряди членів Католицької Церкви. Про це зі сльозами в очах та з болем серця згадував на днях Святіший Отець, під час авдієнції з членами Понтифікальної Комісії для Латинської Америки. Ця лавіна дисонансу у Католицькій Церкві не минула й нашу Українську Католицьку Церкву. Наглядним виявом цих нищівних впливів були недавні сумні події в Шикаґо.

Першорядним завданням Церкви продовж століть аж посьогодні є допомогти людині в її змаганні до досконалости й святости. До цієї мети вона прямує дорогою голошення Божого слова, уділюванням св. Тайн та Богослуженнями. Вищезгадані середники являються фундаментом нашої віри і нашої традиції. Інша традиція, яка не має зв'язку з підвалинами віри, не є жодною традицією, а тільки пародією і намаганням відвертати нашу увагу на другорядні несутєві речі.

Кожний з Вас, мої улюблені, є свідомий того, що інституцією, яка є в спроможності об'єднати нас, є Українська Католицька Церква. Так було на рідних землях, коли Вона не залишила свій нарід на поталу ні під час монгольських навал, ні в часі різних політичних переслідувань, ні під час наших визвольних змагань.

Вона не залишить свій нарід і під час новітніх переслідувань червоних неронів. Вона не подасться і тут на Вільній Землі Вашингтона під напором отруйних кличів радикалізму, антиклерикалізму чи шовінізму.

В боротьбі за Боже Царство серед Божих дітей не багато поможе наша журба про цілість організму, якщо одна з клітин цього організму, виявляє симптоми недуги. Цією основною клітиною являється родина.

Завданням усіх нас, це є: Єпископів, священиків, монахів, Сестер, проводів та членів релігійних і національних організацій дбати в першу чергу про уздоровлення наших родин в дусі пошанування церковного й світського авторитету.

Саме цей час св. Великого Посту — це пригожий час застановитися над нашим особистим життям, над нашим відношенням до ближнього, над нашим відношенням до Церкви і до обов'язків нашого стану.

Пам'ятаймо, що єдність, про яку ми так гаряче молимось, полягає передусім на служінні з любов'ю другому в рямцях закону.

В такому розумінні й найбільш складні проблеми можуть бути полагоджені.

В цьому св. Пості всі ми бажаємо зробити конкретні постанови бути кращими. Це осягнемо передусім тоді, коли прийдемо за св. Апостолом Павлом до переконання, що „сила наша в немочі звершується".

Суть посту не полягає виключно в здержуванні від їди, (хоч це одна з вимог), а в дусі любови і доброзичливости супроти нашого ближнього.

Св. Апостол Павло в листі до римлян пише про це ось що: „Хто їсть, той нехай не погорджує тим, що не їсть. І той, що не їсть, нехай не осуджує того того, хто їсть, бо Бог прийняв його до себе".

В часі св. Посту бажаємо збільшити нашу печаливість супроти ближнього нашими ділами милосердя, її виявляти на кожному кроці нашою доброзичливістю і любов'ю в дусі всепрощення.

Та серед усіх діл на дорозі до досконалостей, на першому місці хай буде наша участь у св. Літургії і в св. Причасті. Христос, завітавши до нашого сокрушеного серця, збільшить нашу особисту радість, приверне спокій нашій душі, та допоможе ще краще пізнати Його безмежну любов, що дала Себе на хресті розп'яти, щоб приготовити й для нас світлий день Воскресення.

+ ЯРОСЛАВ
Єпископ Дієцезії
св. Отця Николая

Дано при катедральному храмі св. Отця Николая в Неділю Сиропусну, 25 лютого 1968 року.

Українці Йонкерсу відзначили 50 річницю відновлення Української Держави

Громада міста Йонкерсу, Ню Йорк, величаво відзначила Великий День в найновішій українській історії — 50-ту річницю відновлення Української Незалежної Держави, що була проголошена 22-го січня, 1918 року.

День 22-го січня цього року припав на понеділок, святкування перенесено на неділю, 21-го січня. В цей день, о год. 2-ій по полудні, при великій участі українців і визначних місцевих американських достойників, був вивішений український національний, синьо-жовтий прапор на машті місцевої ратуші. Святкування під ратушею почато молитвою, яку відмовив сотрудник місцевої української католицької церкви св. Михаїла о. Матей Литвак, після чого молодь Спілки Української Молоді і Пласту відспівала американський гимн. Український національний прапор був вивішений під спів українського національного гимну „Ще не вмерла Україна". Після того мейор міста Джеймс О'Рурк відчитав проклямацію про проголошення Українського Дня в Йонкерсі та представив почесного мейора на цей день, українця д-ра Григорія Чвартацького, учасника визвольних змагань в 1918-1921 рр. До численно зібраних українців Йонкерсу і околиці промовляв українською мовою ред. „Голосу Лемківщини" С. Женецький. Святкування під ратушею закінчено відспіванням пісні „Не пора, не пора, москалеві й ляхові служить".

З-під ратуші приявні перейшли до залі української парохіяльної школи ім. св. Михаїла, де відбулася Святочна Академія. Академію почато американським гимном, який відспівала Люба Гель-Неґерсміт при супроводі ст. юнака Мирослава Гель. Програма Академії складалася з таких точок: відкриття — голова Ювілейного Комітету мгр. Омелян Стрийський, хорових точок жіночого квартету „Чайка" у складі пань В. Вітюк, Л. Гошко, М. Кіцюк і О. Футали, фортепіяновий супровід професор Лавацек, муз. провід проф. Ярополк Ласовський та виступів молоді осередку СУМА і Пласту. Змістовну доповідь про 50-ту річницю відновлення Української Незалежної Держави виголосив Микола ФризВернигора, сотник Української Повстанської Армії. Академію закінчено відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

Місцевий англомовний часопис „Де Геральд Стейтмен" подав кілька днів перед святкуваннями довшу інформацію про 50-річчя відзначування українцями міста Йонкерсу відновлення Української Незалежної Держави.

С. Ж.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ:

Пане Редактор-

Звертаюся до Вас з великим проханням. В „Свободі" поміщені дописи про святкування 50-ої річниці Незалежности з різних місцевостей, а не було нічого про Йонкерс. За те йонкерцани мене, як голову Комітету Свята, можуть повісити!

Дуже Вас прошу, щоб були ласкаві вирятувати мене з тої халепи і помістили у „Свободі" долучений допис п. С. Ж., який був поміщений в „Голосі Лемківщини".

О.С.

Створено Ювілейний Комітет Виконавців Листопадового Зриву

У зв'язку з надходячим 50-річчям Свята Першого Листопада, в місяці лютому 1968 року, перебуваючі у вільному світі його учасники вибрали Управу „Ювілейного Комітету Виконавців Листопадового Зриву" в такому складі: голова — д-р М. Гуцуляк, (Канада); заступник голови — проф. д-р М. Чубатий, (ЗДА); секретар — д-р Роман Криштальський, (ЗДА); скарбник — д-р В. Михайлів, (ЗДА); редактор — проф. В. Мацьків, (ЗДА). Члени: Т. Дмитрів (Канада), проф. І. Голембьовський (ЗДА), Антін Кецко (ЗДА), І. Кучмак (ЗДА), о. Лев Ліщинський (ЗДА), д-р Лев Рубінґер (ЗДА), Н. Спанчак (ЗДА), В. Стецура (Канада), інж. Микола Яримович (ЗДА), В. Каліцінський (ЗДА), д-р Ярослав Гриневич (ЗДА).

Закликаємо всіх, у вільному світі перебуваючих бувших старшин, підстаршин і стрільців Української Галицької Армії, по більших Центрах нашого скупчення гуртуватися і вибрати Ювілейні Комітети 50-річчя УГА для зібрання ще недрукованих матеріялів - спогадів, про наші визвольні змагання та для відмічення тої Великої Річниці. Зібрані матеріяли будуть зредаговані та видані друком. По інформації та для зв'язку просимо звертатися до секретаря або голови, чи поданих вгорі інших членів Управи.

Подається також до відома, що „Ювілейний Комітет Виконавців Листопадового Зриву" звернеться до Секретаріяту СКВУ з проханням проголосити цей рік Ювілейним та щоб Секретаріят СКВУ призначив місяці жовтень, листопад до 15 грудня 1968 року для відсвяткування Ювілею Листопадового Зриву та УГА спільно.

Свята - Ювілеї влаштують Відділи Центральних Організацій, для прикладу — Відділи КУК чи спеціяльно створені Комітети з рамени Відділів КУК — а в ЗДА — УКК і його Відділи — та подібні в інших країнах. Зібрані фонди з Ювілейних святкувань призначені будуть виключно на видання запляноваиих матеріялів - спогадів.

д-р М. Гуцуляк
проф. М. Чубатий
д-р Роман Криштальський
д-р В. Михайлів
проф. В. Мацьків

Історія українців Канади знаходить широкий відгомін в англомовному світі

Поява двох перших томів серії Канада Етніка, а саме О. Войценко про українців й судді Ліндала про ісляндців у Канаді, знайшла широкий відгомін серед англомовної публіки. На домагання читачів деякі бібліотеки замовляють десятки примірників (напр. Публічна Бібліотека в Вінніпеґу) для своїх членів.

Автори обох праць були запрошені взяти участь у зібранні бібліотекарів міста 30-го січня в новій бібліотеці Рівергайтс при вул. Коридон. Зібрання відкрив голова Бібліотечного Комітету Міської Ради Вінніпеґу, проф. Манітобського університету, Стюарт Твіді, пояснюючи ціль зібрання та покликаючи до слова директора міських бібліотек Вінніпеґу, Гаррі Істона. Цей представив приявних радних міста, членів Бібліотечного Комітету та інших видатніших представників культурного світу. Опісля він покликав до слова редактора серії Канада Етніка, проф. Яр. Рудницького, щоб пояснив приявним ціль і характер цього проєкту з нагоди сторіччя Канади.

Пан Істон покликав до слова обох приявних авторів, пані О. Войценко та суддю Ліндала, які подали подробиці про свою працю. Обоє підкреслили великий вклад українських і ісляндських піонерів у різні ділянки канадійського життя; це повинно бути стимулом в праці для дальших поколінь, що в кращих умовинах живуть тепер і може не доцінюють праці своїх попередників. До праці автори підходили із строгою науковою об'єктивністю, як до історичних подій, так і до людей, що творили цю історію. Потім відбулася презентація й автографування примірників обох книжок для відділів „Канадіяни" Міської Бібліотеки.

Антін Малюца

ЖДАН ЛАСОВСЬКИЙ

(З нагоди самостійної виставки в галерії УЛМКлюбу в Ню Йорку).

Розглядати мистецьку творчість дітей мистців так само тяжко як і творчість учнів славних майстрів. Тяжко розрізняти, що належить до більше чи менше почесної традиції учнівської, що випливає з подібности характерів, та де починається власна індивідуальність молодого мистця. Суди смаку оперті на перших враженнях очевидних подібностей завсіди бувають поверховні; без глибшого зусилля висловлені легкодушно або з легкого пера написані і пущені в світ стають прокляттям для мистців та джерелом пересудів мистецької публіки. Тому мистецьку творчість Ждана Ласовського мусимо розглядати уважніше та з кількох сторін.

Ждан Ласовський пам'ятає свої враження з повоєнної Европи, до четвертого року життя у Франції. Залюбки теж оглядав мистецькі книжки з репродукціями творів експресіоністів. Хлоп'ячі та юнацькі роки провів в Арґентині, багато тоді рисував та навіть одержав нагороду на виставці дитячої творчости Спілки Літераторів і Мистців. Темою його рисунків були часто вітрильники на морю, а найбільше руїни будинків. При тому руїни без клясичного і романтичного центру уваги, а якісь без початку і кінця, що вже само визначує приналежність мистця до сучасного молодого покоління.

В мистецькій школі „Скул оф Віжуал Артс" в Ню Йорку добився гарних успіхів в мистецькій гравюрі аквафортою та акватінтою, а також неначе відкрив фарбу і кольор та став завзято малювати. Крім цього брав участь як летун обсерватор в летах літаком, що дало йому свіжий запас вражінь та переживань, незвичних для більшости людей, зокрема мистців. На цій його другій одноособовій виставці, а першій на українському терені картини виявляють щонайменше три досить відмінні тенденції, хоч ясних розмежовань між ними трудно робити.

Мистець малює з уяви й пам'яті, а не безпосередно з натури, і візія апокаліптичної руїни світу далі в нього проявляється тепер зі збільшеною силою та майстерністю. В інших картинах формальні шукання композиційні та експерименти кольористичні часто бувають в часі роботи неначе розсаджені наглим вибухом бунту проти так званих правил гармонії та законів краси. Третю групу творять картини — дуже замкнені композиційно та з'єднані кольористично в один настрій: вони дають образ світу бачений неначе з висот та дуже просторий, та пронизаний якимсь майже екстатичним захопленням.

Сублімування, підношення переживань дитинства у мистецьку програму буває серед сучасних мистців, а в Ждана Ласовського вже дало гарні висліди. Але чи варто до цього обмежуватися — оце перше питання перед мистцем на майбутнє. Частинні бунтарські пориви (не лякайтеся! вони чисто естетичні і лише на полотні, очевидно) свідчать про спорідненість з творчістю його батька, вони можуть бути навіть програмою, як воно й є в багатьох модерних мистців, але тепер треба б вже розбудувати консеквентно і систематично цілу засаду „малювати наперекір". Нове бачення світу очима сучасного покоління привикло до космічної просторовости, це щось нове, і в життю мистця і для українського мистецтва, тому це зокрема требам повітати. Маймо надію, що мистець матиме в життю ще не одні нові відмінні та цікаві переживання, що збагатять його візію та дадуть напрямні новим змістам.

Картини виставлені Жданом Ласовським можна назвати краєвидами, хоч вони майже абстрактного характеру. Для цієї виставки це дуже добре, бо дає їй певну стилеву суцільність. Але це ще не програма мистця на майбутнє, бо він ще не проходив властивого періоду „бурі на тиску" інтесивного шукання виразу власного „Я" та свого місця в мистецтві. Прийдеться йому вибирати, і чи піде по одній з уже намічених напрямних, чи зійде на зовсім нові шляхи, дуже важне для нього самого, як і для майбутньої критики і глядача.

Ждан Ласовський інтеліґентний та очитаний, доречно теж пише на сучасні мистецькі теми. Мушу його перестерегти, що такі писання небезпечні, бо дуже зобов'язують автора, вимагають постійного інтелектуального зусилля та змагання до об'єктивности. В мистецькій критиці до певної об'єктивности доходимо при помочі міркування та розумування на кінці, а на початку дорога йде через здібність вчуватися і вживатися в творчість індивідуальностей дуже відмінних від власної, а це часто некорисно відбивається на власній творчості.

Тож надаремне в своїх писаннях оспорює багатьох модерних мистців з їх напрямами, коли сам віком і характером такий до них близький. Політичні та моральні вихватки голосніших представників усяких напрямів не сміють засліплювати ні нашого мистця ні його одноліткі в на суттєву, формальну та естетичну проблематику, висувану цими напрямами. Абстрактний експресіонізм покищо все ще є найновішим модернізмом серед молодих українських мистців. А за останніх 15-20 літ з контроверсійних виставок перейшов він у музеї та школи і став новим академізмом. Від часу його тріюмфу появилися вже щонайменше п'ять, а дехто налічує аж десять, ще новіших цікавих напрямків. Не старші мистці з усталеними мистецькими світоглядами, а молоді, що шукають шляхів та пробиваються, мусять дотримувати кроку, деякий протяг свого життя.

Серед новіших напрямків абстрактного експресіонізму є такі, що вимагають строгої самодисципліни мистця, самообмеження аж до самозречення багатьох милих та успішних малярських практик. Є напрями з компози-тенденціями. Не варто пус-тенденціями. Не вартна пускатися в життя, плавати по бурхливих хвилях мистецьких шукань у майбутніх десятиліттях без перетравлення кількох основно різних мистецьких систем і проблем. Це чекає кожного мистця в період інтенсивних самостійних пошкільних шукань в „часі бурі та натиску". Але це вже окрема тема, у відношенню до Ждана Ласовського буде час говорити про це аж за пару літ. Покищо вітаємо молодий та надійний творчий талант серед нас та бажаємо йому постійних дальших успіхів.

Книжки для рідних у Південній Америці

Едмонтон. — Українець Олександер Маяровський, прочитавши про бідноту серед українців у південній Америці та брак рідного друкованого слова, минулого року вислав до Бразилії і Параґваю кілька пакунків підручників для українських шкіл. Нещодавно, з нагоди відзначення 80-річчя мецената п. Маяровського в домі його зятя Василя Духнія, знайомі та приятелі ювіляра склали йому дарунок у сумі 100 дол. Ювіляр додав до цієї суми 25 дол. і попрохав автора цих рядків на всі гроші закупити різні підручники й довідники та переслати їх до українських шкіл у Бразилії, Параґваї, Уруґваї та Арґентині. Прохання виконано. З нагоди 80-річчя п. Маяровський отримав багато привітів. Теодор Баран із Саскатуну розповів під час вечірки про те, як О. Маяровський, використовуючи своє службове становище, у 1941 - 43 роках урятував тисячі українців та інших людей із німецьких таборів для полонених.

Яр Славутич

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗБЕРЕГТИ ЦЕРКВУ, ЯКУ ЗМАЛЬОВУВАВ ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Київська „Літературна Україна" з 26 січня надрукувала фоторепродукцію кількабанної високої церкви у селі Андруші біля Переяслава, збудованої в 1768 р. і лише незначно згодом перебудованої для зміцнення. Так зв. Держбуд УССР заплянував поширити водоймище на село Андруші, яке буде затоплене і, разом з ним, буде знищена й цінна пам'ятка української народної архітектури. Академіки, мистці, колгоспники домагаються, щоб ту прегарну церкву, змальовану Тарасом Шевченком, було перенесено до міста Переяслава. „Літературна Україна" писала: „Переконливо звучать слова кандидата архітектури Г. Логвина, що церква в Андрушах — то визначний внесок українського зодчества в скарбницю світового мистецтва. На його думку, тільки велике чуття до прекрасного закликало Т. Г. Шевченка змалювати андрушівську красуню".

ДРУКУЮТЬ РОМАН „ЧОРНА РАДА" ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Варшава. — Творчість основоположника українського історичного роману, сучасника і в основному однодумця Тараса Шевченка, письменника Миколи Куліша і надалі піддана в УССР остракізму — забороні. Совєтські літературознавці змушені називати його „буржуазним націоналістом", твори П. Куліша не друкуються. У тижневику українською мовою „Наше Слово" у Варшаві, в чилі з 31 грудня 1967 р. розпочався друк підвалами одного з найвизначніших творів Панька Куліша, історичного роману „Чорна Рада", який він написав на основі вивчення документів з часів Козаччини, з 1660 - 70-их років в Україні. Наголовок „Чорна Рада" прикрашений ілюстрацією, на якій зображено козацькі прапори, булаву, шаблю і гармати. Про роман „Чорна Рада" совєтські літературознавці і критики, починаючи ще від Коряка з 30-тих років, висловлювались у найчорніших тонах. Молодше покоління в УССР про цей твір знає лише з лайок викладачів спеціяльних вищих шкіл, на філологічних факультетах. Деяка кількість газети „Наше Слово" відсилається обмеженому колу читачів в УССР.

ЮВІЛЕЙ ПОЕТКИ ЛЮБОВИ ЗАБАШТИ

З нагоди 50-ліття з дня народження поетки Любови Забашти, її привітали тільки офіційно київська „Літературна Україна" та кілька інших газет. Л. Забашта, творчість якої виростає з народної пісні і дум, була не раз об'єктом обвинувачень у „національному ухилі". В „Культурі і Житті" з 4-го лютого опубліковано її вірш „Зіграй нам, Оленько", в якому поетка пише про відношення до справжнього мистецтва:

„Ти віддавала душу народу
свому по краплині,
А ми беремо, як належне,
і мовчимо, як затяті.
Де ж ті поети, що знайшли
у тобі як в людині
Свої слова вродливі
й крилаті?"...

БОЯЧИСЬ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ — ПЕРЕСТРАХОВУЮТЬСЯ

„Радянська Україна" з 1-го березня критикує деякі районові газети, що вони не містять місцевих матеріялів, а все передруковують із запізненням з центральної преси: „Окремі районні газети надміру заповнюють свої сторінки різною (до того ж часто застарілою) союзною і республіканською інформацією. Характерним у цьому відношенні є номер харківської районної газети „Трибуна трудящих" за 25 січня цього року. Він складається з 26 інформацій та статтей РАТАУ і ТАРС, і ілюстрований п'ятьма фото РАТАУ. Причому публікація майже всіх офіційних повідомлень саме в одному номері не була викликана ніякою потребою. Таке непродумане планування збіднило номер. Місцеві матеріяли зайняли в ньому десь близько десяти процентів газетної площі". Видко, що у зв'язку з терором КҐБ, редактори бояться за власну шкіру і воліють передруковувати старі московські вісті „на украинськом язике".

ПЕНСІОНЕРИ-КОЛГОСПНИКИ І НОВІ КОЛГОСПНИКИ

На пенсії в 30 - 40 карбованців на місяць, яку дістають лише деякі старі колгоспники, далеко не всі, прожити неможливо. Тому на зборах біля Тернополя один з пенсіонерів сказав за всіх: „Тільки в радянській країні людина не боїться старості, — від імені нових пенсіонерів говорить М. І. Татарин. — Рідна партія і уряд постійно дбають про нас, трудівників села. Ми не відсиджуватимемось удома, допомагатимемо рідному колгоспу". „Радянська Україна" з 1-го березня пише, що „на тому ж вечорі 40 юнакам і дівчатам колгоспники - пенсіонери вручили трудові книжну", себто вже тих дітей прикріпили до колгоспної панщини.

В УКРАЇНІ ВИДАЮТЬ РОСІЙСЬКІ КНИЖКИ

У В-ві „Маяк" вийшли на початку цього року 2 книжки українською і 3 книжки — російською мовою, у В-ві „Промінь" — 2 книжки українською і 2 російською мовою. „Літературна Україна" з 1 березня повідомляє про ці нові факти русифікації так, немов би нічого й не трапилось.

ПРОФАНУЮТЬ НАРОДНІ СВЯТКУВАННЯ

Київська „Культура і Життя" з 29 лютого помістила опис святкування „масляниці" на Хмельниччині за большевицькими вказівками: „На площу виїжджають тройки. На перших санях — піонери - барабанщики, на других — святково прибрані дівчата співають привітальну. Аж от і сама „масляна", розкланюється у всі боки (опудало, набите соломою, тримають хлопці). Зливою сніжків зустрічають її появу. Дісталось і почету. Кружляє веселий хоровод. Під його пісні „масляну" встановлюють на сніговій горці. Танці, ігри, снігові баталії. Все це припиняє поява Зими та її почесної варти — Діда Мороза і Сніжинок. Зима виходить на льодову трибуну і під марш духового оркестру перев'язує кращих людей колгоспу червоними стрічками. Трудові рапорти складають голова колгоспу імені Свердлова Михайло Дворник"... В ті дні в Голосіївському лісі біля Києва також відбулись „масляничні народні гуляння" з участю „персонажів з оперет „Весілля в Малинівці", „Сватання на Гончарівці" та ін.

СОВЄТСЬКИЙ ІНТЕРНАТ ВИХОВУЄ... П'ЯНИЦЮ

Два роки Микола Кривенчук із с. Жовтневого на Волині вчиться не вдома, бо в селі немає 10-річки, а живе в інтернаті і там вчиться, вдома буває лише раз на тиждень. Наслідки, про які повідомляє „Молодь України" з 27 лютого: „Якщо ще в дев'ятій клясі за учнем особливих гріхів не помічали, в десятому різко знизилась успішність, почались прогули, в кутку його кімнати знаходять іноді порожню пляшку, з'явились приятелі, які раді цю пляшку випити". Кривенчук до того довів учителів, що вони його набили, що в СССР у школах заборонене (можна тільки в КҐБ).

КІНОФІЛЬМ ЗА НОВЕЛЯМИ В. СТЕФАНИКА

Київська кіностудія художніх фільмів ім. О. Довженка випустила фільм „Камінний хрест", поставлений реж. Л. Осикою за сценарієм Івана Драча, написаним на основі декількох новель Василя Стефаника. Газета не називає, які саме новелі лягли в основу фільму.

В УКРАЇНІ ВОРОГ ПЕРЕВОДИТЬ БЕЗПОЩАДНУ РУСИФІКАЦІЮ, НИЩИТЬ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, ПЕРЕСЛІДУЄ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ. В АМЕРИЦІ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ НЕБУВАЛІ МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА ВІЛЬНОЇ, ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ, ЯКЩО ВИКОНАЄМО НАШЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗБЕРЕМО 330,000 ДОЛЯРІВ. ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО, ЖЕРТВУЙМО НЕГАЙНО!

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ І ПЕРЕСИЛАТИ:
Ukrainian Studies Chair Fund
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

Стипендійна фундація для української середньої школи в Ню Йорку

Українці міста Ню Йорку можуть похвалитися різними культурними інституціями. Та дотепер не мали вони своєї Середньої Школи. На цю важливу проблему вже від довшого часу звертали увагу наші батьки та провідники. Розв'язку цієї справи взяла на себе парохія св. Юрія в Ню Йорку. Модерний будинок на приміщення Середньої Школи вже готовий. У вересні цього року Академія св. Юрія отворить свої гостинні брами для української молоді міста Ню Йорку.

Заінтересування українців Ню Йорку Академією св. Юрія дійсно велике. Про це найкраще свідчать пожертви, що напливали і постійно напливають на Фонд Будови Академії. Книга Фонду Будови Академії виказує сотки-сотки імен добродіїв і жертводавців. та перше місце між добродіями Академії св. Юрія займають Михайло і Сабіна Туранські, відомі добродії різних українських установ. Вони були перші, що своєю щедрою пожертвою в сумі сімох тисяч долярів започаткували Фонд Будови Академії. Вони відтак на ту ціль постійно докладали нові пожертви, які сьогодні вже перейшли суму $13,000.

Кілька тижнів тому Михайло і Сабіна Туранські з нагоди свого золотого ювілею подружнього життя дали новий доказ великого цінення наших виховних інституцій, а школи св. Юрія зокрема. Осібним актом вони створили для Академії св. Юрія стипендійну фундамію власного імени. Ця фундація має за ціль дати нашій молоді можність по скінченні Академії св. Юрія продовжувати студії на університеті. В основу своєї фундації вони поклали капітал на суму $22,000. Цей капітал що ніколи не сміє бути нарушений, є ульокований в бондах, що дають річного приходу $1,292. Згідно з волею фундаторів найкращий студент-українець ґрадуант чи ґрадуантка Академії св. Юрія щороку дістане $1.000. як стипендію на вищі студії, а сума $292. має щорічно йти на розбудову бібліотеки Академії. Поки вийдуть перші ґрадуанти з Середньої Школи св. Юрія, то щорічну суму $1,000, призначено на сплату довгу школи.

Стипендійна фундація Михайла і Сабіни Туранських, — це справді княжий дар для Академії св. Юрія та для нашої української молоді. Головний мотив фундації панства Туранських — це велика любов української молоді та бажання зберегти її при нашій Церкві й народі. Історія Академії св. Юрія назавжди запише імена Михайла й Сабіни Туранських золотими буквами. А цілі покоління українських дітей Академії св. Юрія завжди згадуватимуть їхні імена з любов'ю, пошаною і вдячністю.

Панство Туранські, — це дійсно прегарний взір для всіх українців, як ділом і жертвою любити свою Церкву й нарід, та як ділом і жертвою любити українську молодь. Богу дякувати, вже маємо поважне число українців у ЗДА, що доробились більшого маєтку. І ми віримо, що світла фундація Михайла і Сабіни Туранських буде для інших заохотою та потягаючим прикладом, щоб частину свого дорібку пожертвувати на виховання нашої молоді і цим способом запевнити світле майбутнє нашої Церкви й народу.

Ю. К.

ТРИВАЄ ВИСТАВКА ОБРАЗІВ КЛИМЕНТІЯ ТРОФИМЕНКА

Філядельфія. — Олійні картини К. Трофименка, який цього року відзначає 70-річчя з дня народження, виставлені в „Комюніті Арт Галері", 735 Фермонт аве., від 3 до 10 березня включно. К. Трофименко — маляр-самородок, який без жодної мистецької освіти розпочав малювати на 45-му році життя і виявив такий талант, що „Арт Дайджест" зарахував його до найбільш оригінальних мистців у ЗДА. Твори Климентія Трофименка є в збірках фундації „Барнес" у Філядельфії та в близько 20 приватних колекціях.

Бронкс, Н. Й.

ЗУСТРІЧ ДИТЯЧОГО ГУРТКА КНИГОЛЮБІВ З ПОЕТОМ ЛЕОНІДОМ ПОЛТАВОЮ

З нагоди закінчення першого року діяльности Дитячий Гурток Книголюбів при 82-му Відділі СУА відбув 4-го лютого в залі церкви св. Покрови при численній участі членкинь 82-го Відділу СУА, батьків та гостей святкові сходини, що складалися з ділової частини (звіти з діяльности), попісової частини (деклямація, гра на фортепіяні, спільне читання й гутірка), виступу поета й письменника Леоніда Полтави, роздачі книжкових нагород, спільної знимки й забави.

Сходини відкрила опікунка гуртка, виховна референтка 82-го Відділу СУА п-ні І. Іванчишин, привітавши зібраних, зокрема представницю Окружної Ради СУА Ню Йорку, п-ні Л. Котлярчук, поета Л. Полтаву, мистця-маляра Я. Гніздовського й редактора „Веселки" В. Барагуру. Вона теж повідомила присутніх про основні цілі гуртка, якими є заохотити дітей читати українську книжку, здобути в читачів любов до лектури, привчити їх закладати домашні бібліотеки, набувати нові видання та пронумерувати дитячі періодики. Засобами осягнути ці виховні цілі є спільне читання й обговорювання прочитаного, гурткова бібліотека, змаг учнів у читанні книжок, книжкові нагороди, зустрічі з письменниками для дітей та прилюдні виступи членів гуртка.

Святкова програма, яку подав присутнім до відома голова старшої групи гуртка Юрко Раковський, почалася деклямацією Роксоляни Миськів щедрівки пера Леоніда Полтави „Пісня Василинки". Мелодію до неї укладу композитора Василя Овчаренка відіграла на фортепіяні Марта Кандюк.

Зі звіту секретарки Марти Іванчишин слухачі довідалися, що гурток нараховує 18 членів молодших і 15 членів старших, разом 33 члени. В діловому році гурток відбув 8 сходин, на яких прочитано й обговорено 11 книжок. При Гуртку існує власна бібліотека з 20 книжок і вона постійно поповнюється новими виданнями. З власних фондів Гурток пожертвував на видавничий Фонд ОПДЛ сім долярів. У передріздвяний час влаштовано Різдвяну Пошту. З нагоди прилюдних виступів члени Гуртка відбули зустрічі з діячами дитячої літератури — письменницею Лесею Храпливою, редактором „Веселки" Володимиром Барагурою та поетом Леонідом Полтавою. Дописи про діяльність Гуртка приготовили для „Веселки" — Ігор Раковський і Ліда Гошовська. Хворій голові 82-го Відділу СУА Гурток передав у презенті книжку Софії Парфанови „Такий він був". Влаштовано також змаг у читанні книжок з таким наслідком: діти молодшого віку — Роман Іванчишин — 25 книжок, Ляриса Стасів — 18, Пріся Цегельська — 14, Роман Гошовський — 12, Марта Гніздовська — 11. Діти середнього віку: Сузанна Цегельська — 52, Ганя Цегельськ — 50, Марта Іванчишин — 48, Ліда Стасів — 44. Діти старшого віку: Роксоляна Мисків — 25, Ігор Раковський і Орест Халупа по 9, Юрко Раковський — 8, Мирон Гонко — 7.

Після звітів діти читали спільно уривок з оповідання Марка Вовчка „Сестриця Меланся" й оповідання Леоніда Полтави „Найменший вояк". Під час гутірки над прочитаним виявилось, що діти молодшого віку цікавляться найбільше фантастичними пригодами, історичними, природничими й біографічними темами, також про малих героїв і життя в Україні, діти старшого віку зацікавлені науковою фантастикою (саєнс фикшен), спортом та інформаціями про життя нашої молоді в різних країнах. Піднесли теж питання про потребу загального юнацького журналу. Діти просили, щоб їхні побажання передати до відома дитячим письменникам.

Вершком програми був виступ поета й письменника Леоніда Полтави, який обіцяв дітям передати їхні побажання працівникам дитячої літератури і висловив надію, що незабаром появляться книжки, які підуть по лінії дитячих зацікавлень. У авторському виступі поет прочитав пізнавальний віршик „Водиця - мандрівниця", казочку „Про гусок, що їздили санками," казку про „Діда Мороза" та вірш „Два Петрики". Відіграв також записану на звуковій стрічці партію дитячого хору з своєї музичної п'єски „Вовк в овечій шкірі," яку відіграли діти в Філядельфії. Музику до тієї п'єски скомпонував Олег Стратичук для „ТуП".

Діти з зацікавленням слідкували за читанням поета й реагували живо й активно на його твори. Леонід Полтава показався не тільки поетом, який знає потреби юного читача й уміє довести до нього свій твір, але й виявився добрим читцем і педагогом, який наскрізь знає дитячу душу й посідає ключ до неї.

На закінчення авторського виступу поет подарував бібліотеці Гуртка свою найновішу книжечку „Малий індіянин" з ілюстраціями Я. Гніздовського і давав свій автограф усім, хто набув цю пригодницьку поему.

Спільною знимкою й забавою закінчилися святочні сходини Дитячого Гуртка Книголюбів з нагоди першого року існування й живої та корисної діяльности. 82-ий Відділ може бути гордий тим, що він перший зпоміж клітин СУА зорганізував такий Гурток і поставив його на властивий шлях.

В. Б.

Фільмують „Черевики рибалки"

У „Синсинеті Інквайрер" з 1-го березня появилася нотатка про те, що тепер в Римі фільмують нову річ — „Черевики Рибалки" — на підставі книжки того самого наголовка. Крім нотатки є ще фотографія (виготовлена АП), де Ентоні Квін, у ролі „російського походження папи Кириса I", приймає кардинала, в ролі якого виступає італійський актор Віторіо де Сіка.

Пригадую, що свого часу друкувалися в нашій пресі речеві критики на згадану книжку, в яких зверталося увагу на неправдиві інформації про українців у тій книжці. Було би дуже не фортунним, коли би наше суспільство допустило до поширення тих дезінформацій через фільм. А можна припускати, що фільм матиме далеко ширші впливи, як книжка!

Уважаю одним з конечних завдань нашого суспільства потребу виправити відповідні сцени в цьому фільмі. Ті, що критикували книжку й мають готові матеріяли про недомагання її змісту, повинні негайно приступити до зорганізування акції, якої ціллю буде культурним способом довести до відома продуцентів фільму та автора книжки неправдиві моменти та домагатися їх виправлення! Я особисто книжки не читав, деталі мені невідомі і не можу тут говорити. Проте радо, як сподіваюся, і всі інші розсудливі й свідомі наші громадяни, приєднаюся до такої акції, як знавці справи її зорганізують. Але діяти треба негайно — час не жде!

З. Л. Мельник

Увага! Джерзі Сити й околиця! Увага!

В п'ятницю, 15 березня 1968 р.
в год. 7-ій веч.
в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при Fleet & Oakland Ave. — Jersey City, N.J.
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
Надгудсонської Округи

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів:
з Джерзі Сити: 25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звіт з діяльности Окружної Управи;
2. Вибір нової Окружної Управи й Контрольної Комісії;
3. Пляни праці на 1968 р. та розподіл квоти нових членів.
4. Доповіді Головних Урядовців.

В Зборах візьмуть участь ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ УНС. На Збори запрошені всі члени і не-члени УНСоюзу, зацікавлені справами життьового забезпечення.

За управу Окружного Комітету:
Антін ШАРАН, голова Мирон СІРИЙ, секретар

ТЕАТРАЛЬНА ГРУПА в м. НЮ ГЕЙВЕН
під керівництвом Т. ФЕДОРОВИЧА
БУДЕ ПОСТАВЛЕНО
в суботу, 16-го березня 1968 р.
в ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
563 Джордж Ст.

Лесі Українки
ЛІСОВА ПІСНЯ
Драма-феєрія на 3 дії з прологом.
Постановка і декорації .... Т. ФЕДОРОВИЧА
Музичне оформлення .... Ю. ЦИБРІВСЬКОГО
Початок вистави о 6:30 год. вечора

РІЧНІ ЗБОРИ
РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ
TRIDENT
Savings and Loan Association
— відбудуться —
в четвер, 28-го березня 1968 р.
при 760 Clinton Avenue — Newark, N.J.
в год. 2:30 по пол.

На Зборах відбудеться вибір трьох Директорів та полагодження інших справ, що можуть виринути перед Зборами.

Виборчі кімнати для вибору Директорів будуть відкриті від год. 2:30 до 3:30 по пол.

ПЕТРО ЦАП, секретар

ВІЛКС БЕРРІ і ОКОЛИЦЯ!
В суботу, 16-го березня 1968 року
о год. 7-ій веч.
в ДОМІ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ
при North River Street, Wilkes Barre, Pa.
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС
ОКРУГИ ВІЛКС БЕРРІ

В зборах повинні обов'язково участь взяти Відділові Урядовці, Конвенційні Делеґати і представники наступних Відділів:
Нентікок — 29, 319; Бреслав — 30; Вілкс Беррі — 99, 223, 278, 282; Едвардсвил — 169; Сейр — 236.

У зборах візьмуть участь:
ЙОСИП ЛИСОГІР, головний предсідник УНС
СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний і обл. організатор УНСоюзу

До участи в зборах запрошується Членів і все місцеве Українське Громадянство.

За Окружну Управу:
Ольга МАЛИЩАК, голова — Василь СТЕФУРИН, секретар

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
86-ий ВІДДІЛ в НЮАРКУ, Н. Дж.
повідомляє, що
в П'ЯТНИЦЮ, 15-го БЕРЕЗНЯ 1968 року
о год. 8-ій веч.
в НОВІЙ ДОМІВЦІ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ"
при 688-690 Sanford Ave. в Нюарку, Н. Дж.
п. ЛЮБА АБРАМЮК
ПОДІЛИТЬСЯ СВОЇМИ ВРАЖЕННЯМИ З ПОДОРОЖІ ПО ІНДІЇ.
ДОПОВІДЬ БУДЕ ІЛЮСТРОВАНА КОЛЬОРОВИМИ ПРОЗІРКАМИ.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 10-го березня 1968 року на 75-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Бозі наша Найдорожча
МАТИ, СЕСТРА і БАБУНЯ

бл. п.
КАРОЛИНА САВЧУК
народжена в Коломиї, Україна.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 13-го березня 1968 року о год. 9-ій рано, з похоронного заведення до церкви св. Покрови, Вашингтон евеню, Бронкс, Н. Й., і опісля на цвинтар Кальварія у Квінсі, Н. Й.

Горем прибиті:
ОЛЬГА і ОРИСЯ — доньки
БОГДАН і ЗИНОВІЙ — сини
НАДІЯ і ОЛЬГА — синові
ПАВЛО ЛОНКЕВИЧ і БОГДАН СИНИШИН — зяті
МАРІЯ УСАТА — сестра
ОКСАНА, БОРИС, ХРИСТЯ, ТАНЯ, РОКСОЛЯНА і НАТАЛКА — внуки

Волею Покійної було, щоб замість квітів, складати дар на Фонд Будови Церкви в Бронксі, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Вуйка
бл. п. **ФРАНКА НАДБЕРЕЖНОГО**
зложили пожертви на будову церкви
СВ. ВОЛОДИМИРА в ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й.:
Марія Буковин $10.00, Оля і Ярослав Городецькі $15.00, Оля і Ярко Зозулі $15.00, Дарія і Олександер Леськів $15.00, Таня і Аполінарій Осадца $25.00, Евфрозина і Володимир Петровські $20.00. Разом $100.00.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, дня 4-го березня 1968 року в Оснабрюк, Німеччина відійшов від нас у Вічність, на 72-му році життя, по довгій і тяжкій недузі, наш Найдорожчий **БАТЬКО**

бл. п.
ЙОСИФ МАТКОВСЬКИЙ
урод. в с. Матків, пов. Турка, Зах. Україна, кол. учасник Визвольних Змагань в рядах УГА та активний учасник Визвольних змагань Карпатської України 1938-39 р.р.

В глибокому смутку:
син — ВАСИЛЬ з дружиною МАРІЄЮ та внуки РОМАН і НАДІЯ з Фордс, Н. Дж.
син — ІВАН з дружиною МАРІЄЮ та внуки ОРИСЯ, ДАРІЯ і ПАВЛО з Етобікок, Торонто, Канада.
дочка — МАРІЯ КУРИСЬ з мужем АНДРІЄМ та внуки ТАРАС і ЛЕСЯ з Торонто, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Хай буде Йому легка чужа земля.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями й Знайомими, що в понеділок, 19-го лютого 1968 року померла несподівано, на 68-му році життя у Вайнленді, Ню Джерзі наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБУНЯ й ПРАБАБУНЯ

бл. п.
Каролина Гандзюк
народжена в Синяві, пов. Збараж, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено в похоронному заведенні Роні у Вайнленді й в Українській Православній Церкві св. ап. Петра й Павла в Милвил (Millville), Ню Джерзі.

Тлінні Останки перевезено на Український Цвинтар в Бавнд Брук, Н. Дж.

В глибокому смутку:
сестра — ПАВЛИНА ЛИСОН
дочки — СТЕФАНІЯ і КАТЕРИНА
зять — БЕРНАРД
внуки — КАТЕРИНА, ЛИНДА, ПАТРІЦІЯ і МІХАЙЛО
правнук — МИХАСЬ

ПАМ'ЯТІ КЛИМЕНТИНИ ГРИНЕВИЧ

Климентина Гриневич упокоїлась у Віндсорі 10 січня. Полишила в смутку мужа Івана, жонатого сина Ореста, одружену дочку Лесю, дочку Марійку, мед. сестру в Торонті і 11-літню дочку Христину, 3 внуків, сестру С. Мельничук в Торонті, брата Ф. Сура в Торонті, сестру Олю в Україні, братиху С. Лоханську і дальшу родину та членів УНС, парафії, ОУК і УНО.

Панахиди і Службу Божу відправляв о. Ю. Боднар 13-го січня в українській католицькій церкві св. апп. Петра і Павла при співучасті 200 осіб. Присутні їхали з церкви 6 миль на цвинтар Лейквю, хоч падав сніг, щоб

Климентина Гриневич

взяти участь в послідній відправі.

Родина покійної попросила присутніх на поминальний обід до залі в клюрі Райн Денюб. Покійна ціле життя була активною в народній праці і релігійній. На похорон приїхали знайомі покійної з дальших сторін; аж з Боффала і Дітройту.

Тризною проводив голова УНО Т. Бенюк, о. Ю. Боднар провів молитву і сказав перше слово. Покійна Климентина була вірна християнка, членка свого народу. Отець попросив присутніх зложити пожертви на народні цілі. Покликані до слова промовці, родина і односельчани з Канади й Америки. Вони пригадали присутнім цю таку примірну для всіх покійну Климентину. Муж покійної подякував всім присутнім, що взяли участь у похоронних відправах й віддали останню прислугу покійній його дружині.

Покійна померла на 55 році життя. Приїхала 15-літньою дівчиною з села Витків Новий, повіт Радехів до свого вуйка, панства Сенькусів в Гефорд, Саск., і жила пару років з ними. Потім переїхала до Саскатуну, де включилася в громадську працю. Своїм гарним голосом співала в хорі при УНО, котрим проводив пан Бубнюк

Переїхала до Вінніпегу, де познакомилася зі своїм судженим Іваном і в 1936 році одружилася з ним. Вінчав о. прелат д-р Василь Кушнір. Рік пізніше приїхали вони до Лімінгтону, де стали на працю в фармера. Поробили пару років і набули власну хату і кусок землі між Лімінгтоном і Кінгзвілем. Переїхавши сюди, зараз взяли участь в організації УНО в 1946 році. Наші жінки організують жіноче товариство і приймають статут Організації Українок Канади імени Ольги Басараб. Покійна була вибрана до заряду як заступниця голови. В 1951 році на річних зборах членкині вибирають покійну Климентину на голову відділу ОУК.

Вона була вірна своїй церкві і організації, охоче працювала. В 1955 році засновується відділ Українського Народного Союзу ч. 504 і тут вибирають покійну на голову, якою була покійна 3 роки, а потім знов була вибрана на голову, і цей пост займала до кінця життя.

Різні люди в різних справах були в хаті покійної, і вона з щирим серцем приймала і гостила їх, чим хата багата.

Варт належати до організації, бо тоді пам'ять про людину не кінчається в колі родини, а живе гідним прикладом для майбутніх покоління. Збірка принесла 71 доляр, її розділено на 5 частин: „Новий Шлях", „Жіночий Світ", „Наша Мета" „Світло" і „Свобода". Чоловік покійної складає щиру подяку всім тим, що зложили пожертви на Служби Божі, і брали участь в похороні. Висловлює подяку о. Ю. Боднарові, що не жалів труду ні часу і вшанував своєю присутністю покійну, відпровадивши її тіло на вічний спочинок.

Ф. Б.

Перед появою книжки „Бережанська земля"

Комітет Видавництва „Бережани" в Ню Йорку, який приготовляє видання друком книги-пам'ятника про Бережанщину, доводить до відома усіх Земляків-Бережанців, що ця книга під назвою „Бережанська Земля" від минулого року друкується. Під теперішню пору, історична частина книги, написана покійним головою Комітету д-ром Володимиром Бемком, надрукована. Тепер розпочався друк частини, що має назву „Спогади — Переживання — Нариси". Цю частину книги написали 65 співавторів-бережанців

Книга „Бережанська Земля", написана правдиво і живо, подає події на тій землі до часу захоплення її московськими большевиками в 1944 р., хоча є й фрагменти подій — після тих років. У книзі знаходяться оповідання-спогади учнів Бережанської гімназії ще з минулого чи початків теперешнього сторіччя і багато такого, чим можна розважитись чи є з чого можна посміятись. Бережанці знайдуть там спогади про 32 села і містечка Бережанського повіту, що їх опрацювали з любов'ю до родинного гнізда — передові громадяни тих же сіл і містечок. Чудові спогади накреслив великий бережанець Богдан Лепкий про людей і землю, серед яких проходила його молодість. Там поміщена історія 3-ої Бережанської Бригади з 1918 - 1920 років, написана шефом штабу тієї Бригади і багато-багато інших дуже цінних статей, спогадів чи нарисів, що матимуть по всі часи непроминаючо-історичну вартість. Але найдуться і такі спогади очевидців, що зможуть потрясти до глибини душі кожного бережанця, коли читатиме про те, що діялось на тій землі протягом останнього п'ятдесятиліття.

Книга „Бережанська Земля" — це правдива Біблія для кожного бережанця, вона познайомить його з усією історією та побутом нашого населення на тій землі — від найдавніших часів. Книга появиться в одному гарно оправленому томі з географічною картою Бережанського повіту і досягне приблизно 900 сторінок друку, включаючи туди коло 350 світлин церков, народних домів, членів товариства чи поодиноких громадян міста і повіту. Бережанщина такої книги-пам'ятника досі ще не мала й не скоро на подібну книгу спроможеться. Надрукування й видання такої книги вимагає великих коштів і тому Комітет зможе надрукувати лише таку скількість, яку закуплять бережанські земляки.

Комітет звертається до усіх Бережанців, щоб вони ще перед виходом книги з друкарні забезпечили собі її доставу. Хто із Земляків до часу появи книги надішле суму не менше 25 дол. (згідно з ухвалою Загальних зборів бережанців з 1963 р.), — матиме забезпечену посилку книги, а його прізвище буде поміщене на сторінці спонзорів книги. Хто надішле не менше 15 дол., також матиме забезпечену доставу книги, а його прізвище буде поміщене на сторінці передплатників книги, Ті бережанці чи інші Земляки, які вже передше надіслали свій даток не менше 15 дол., вже мають забезпечену посилку книги, а коли надіслано менше — прохаємо доплатити.

Влітку цього року книга вийде з друкарні і негайно почнеться розсилка її усім спонзорам і передплатникам. Прохаємо всіх тих, у кого вміжчасі адреси змінилися, подати адресу, щоб не було зайвої затримки у посилці. Гроші посилати на адресу:

Selfreliance Federal Credit Union, Berezhany Account, 98 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

Всі інші справи на адресу:

Iwan Hirniak, 50 East 3rd Street, New York, N.Y. 10003.

Комітет Видавництва „Бережани"

ВІДБУВСЯ ЗИМОВИЙ ТАБІР НА „ФРАНКОПОЛІ"

Бріоссель. — Одпотижневий сумівський табір взимку відбувся на Оселі Молоді в Бельгії, названій в честь Івана Франка „Франкополем". Участь взяли близько 30 сумівців і сумівок з Бельгії, Німеччини, Франції та одна юначка з ЗДА. Комендантом табору був П. Гринюк з Англії. Крім розваг на свіжому повітрі, мандрів на лещатах тощо, зібрані відзначили свято Крутів. Табір відвідав голова Центральної Управи світової СУМ мгр. Омелян Коваль і секретар мгр. Г. Ощипко, релігійну опіку провадив о. д-р Богдан Курилас. Учасники табору висловили своє захоплення на сторінках „Голосу Молоді" з лютого ц. р., що виходить при тижневи к у „Українська Думка" в Лондоні.

СТВОРИЛИ ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ У МАНЧЕСТЕРІ, АНГЛІЯ

Манчестер. — З почину Об'єднання Українських Жінок на чолі з п-і М. Левицькою, тут створено в лютому Гурток Книголюбів, головою якого обрано п-і Стах. На зібраннях жіноцтво читало й обговорювало твори Лесі Українки, Марка Вовчка і заплянувало нові зустрічі — для обговорення нових видань за кордоном.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий, 70 Відд. о год. 7 веч. в УНДомі, 96 Flet St. Проситься всіх чл. прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — М. Жук, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн ст. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бурний, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1-ій по пол. при вул. Мартін. Проситься всіх членів прибути на збори, а залеглих вирівняти вкладки. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Гамллет вул. Кожної неділі секретар збирає вкладки при Укр. Кат. Церкві по обидвох відправах. Проситься підвищувати свої грамоти. Проситься прибути на збори в означений час. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 15-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

ШИКАГО, Ілл. Річні загальні збори 131 Відд. УНС при ООЧСУ о год. 7:30 веч. у домівці СУМА при 2457 Вест Шикаго Авеню. У випадку малої кількости присутніх, збори відбудуться півгодини пізніше при будьякій кількості присутніх. — Управа.

ШИКАГО, Ілл. Річні загальні збори 301 Відд. ім. Дмитра Вітовського відбулися 3-го березня 1968 р. Обрано таку Управу на 1968 рік: В. Іващук, предс., П. Врублівський, секр., І. Стадник, касир, Н. Ткачинський, голова Контр. Комісії. На зборах рішено ряд справ, а головно збільшити Відд. новими членами та схвалено пожертву в сумі $100.00 на Катедру Українознавства в Гарварді. Гроші переслано. Рівночасно повідомляється всіх членів, що на дальше схвалено сходини відбувати в першу неділю по першім кожного місяця при 2250 W. Cortez St. в залі св. Володимира. При тій нагоді 301 Відділ закликає всі Відділи УНС скласти щедру пожертву на Катедру Українознавства в Гарварді. — Петро Врублівський, секр.

СУБОТА, 16-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14-ий Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім приміщенні, 690 Sanford Av. Проситься чл. прибути на збори. Позамісцевих проситься слати членські вкладки на адресу секретаря — М. П. Отрок, Rd. 2, Cranbery, N.J. 08512. — В. Роговський, голова, М. П. Отрок, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1968 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі СУМА, 417 Nepperhan Avenue. Проситься чл. прибути і вирівняти свої вкладки. — Управа.

СПОРТ

„ТРИЗУБ" ПЕРЕМІГ „ДОНАВШВАБЕН" В ГРАХ ЗА ЧАШУ ЗДА

Філядельфія, 10-го березня. — Футболісти „Тризуба" здобули високу перемогу 6 : 1 над місцевим суперником „Донавшвабен" у черговій зустрічі з циклу гор за Чашу ЗДА 1968 року. Ворота для „Тризуба" здобули : Полета 3, Мароля 2 і Бенітез 1.

В цьогорічних змаганнях за Чашу ЗДА три чільні українські футбольні дружини Сходу ЗДА, „Тризуб" — Філядельфія, УСК Ню Йорк і „Чорноморська Січ" - Нюарк є досі непереможними і заходить можливість, що вони, як репрезентанти різних стейтів, зустрінуться між собою в дальших грах за Чашу ЗДА.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ГРЕЦЬКО-АМ. СК 4:2

Петерсон, 1-го березня. — Цими гарними емоційними змаганнями з минулорічними чемпіонами — Грецько-Ам. СК з Ню Йорку „Ч. Січ" закінчила свій зимовий сімковий турнір Шейфер Ліги. В наступну п'ятницю відбудеться ще „плей оф" 6-ти дружин за Трофеї Шейфера, в якому „Ч. Січ візьме участь.

Змагання між українськими і грецькими футболістами викликали найбільше заінтересування 2 000 присутніх глядачів. Особливо хвилювалася численна італійська публіка, яка, навіть більше від українців, бажала для „Ч. Січі" перемоги. І не дивниця; від висліду тієї зустрічі вповні залежало, чи лаври першуна здобуде італійська дружина Петерсон Доверс, чи може чемпіонат вдруге за порядком повезуть до Ню Йорку грецькі футболісти. Впевненою перемогою 4:2 січовики вдоволили гарячих італійців за що українських футболістів італійські глядачі знесли на руках із залі змагань. Зустріч почалася серією швидких наступів суперника, який вже в початкових хвилинах здобув ведення 1:0. Після цього гра вирівнялася, а вже в 6-ій хвилині блискавична атака трійки нашого нападу закінчилася вирівнянням, що його здобув Манчик. Кілька хвилин перед закінченням половини, грецьким футболістам пощастило здобути ведення 2:1.

В другій півгрі січовики примусили грецьких футболістів сповільнити їх шалений темп більш технічними комбінаціями, що відібрало їм їх найбільшу зброю переваги. Черговий ґоль і вирівняння, що його ефектовно стрілив Манчик, вніс ще більше замішання та нервового напруження в дружині суперника. Перебравши цілковито ініціятиву, „Ч. Січ здобула чергових 2 ґолі, що їх стрілили Л. Вільчак і Бутенко. Добре, як звичайно, заграла в цій зустрічі наша дефензива: Касіяненко і Німерчинський і особливо опанований штопер В. Каздоба.

Склад „Ч. Січі": Ніль, Німерчинський, Касіяненко, В. Каздоба, Вільчак, Бутенко, Манчик, В. Німерчинський.

Кінцевий стан табелі Шейфер Ліґи

	точки	ворота
Петерсон Дов.	14: 4	26:10
Гобокен ФК	14: 4	20:10
Грецько-Ам.	12: 6	23:12
Чорном. Січ	**11: 7**	**23:15**
СК Вісла	9: 9	20:24
Санта Крос ФК	8:10	18:11
Гунґарія	8:10	25:18
Португ. СК	8:10	16:25
Скатс-Ам. Ск	3:15	12:29
Молфета СК	3:15	8:37

ТАРЗАН, ч. 5963. Рятунок в останній хвилі!

Зворушені тубільці закинули аркан на конар високого дерева і почали тягнути Тарзана в повітря...

Аж тут нагло бренькнув постріл, і фібровий шнур прострелив надвоє!

І ось з'явилося відоме і бажане обличчя... Білл Олмонд прийшов на рятунок!